

DIRVA

KAS VYKSTA KINIJOJE

RAUDONOSIOS KINIJOS PREMJEERAS ČU EN-LAI, VIESĖDAMAS RUMUNIJOJE, OFICIALIAI PASKELBĖ, KAD JO KRAŠTE VYKSTA REVOLIUCIJA, SIEKianti PAKEISTI PER TUKSTANČIUS METŲ ĮSIGALĖJUSIUS PAPROČIUS. — PAPERASČIAU KALBANT, TAI REIŠKIA KOVOS DĖL MAO ĮPĖDININKYSTĖS PASMARKEJIMĄ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Gegužės viduryje vėl patekėjo Raudonosios Kinijos saulė, kurios nesimatė ištisus šešis mėnesius. Kinijoje ir ypač užsienyje pasklido gandai, kad didysis Mao Tse-Tungas sunkiai serga, o gal mirė ar buvo nuverstas nuo sosto. Gegužės mėnesį Kinijoje viešint vienintėlio jos sąjungininko — Albanijos — ministrui pirmininkui Mehmet Šehu, Mao su juo nusifotografavo ir viso pasaulio Kinijos reikalų stebėtojai iš tos fotografijos stengėsi atspėti kas bus toliau. Mat, pas kiniečius, kaip ir pas sovietus, iš susigrupavimo fotografijoje galima numatyti, kas yra malonėje ir kas ne. Oficialiai einamos pareigos, kaip komunistinės Kinijos prezidento Liu Šao-ši ar premjero Ču En-lai, dar nereiškia tikrų krašto valdovų, o juo labiau Mao įpėdinių. Prezidentas ten, kaip ir pas sovietus, tėra tik reprezentacinė figūra, o Ču En-lai per paskutinius 35 metus vis mokėdavo atsistoti vidaus nugalėtojo pusėn. Geriausias vietas toje fotografijoje turėjo partijos generalinis sekretorius Teng Hsiao-ping ir karo ministeris Lin Piao Jie abu yra palyginti

jauni, jų amžius sukasi apie 60 metų, kai pats Mao, sergąs astma ir aukštu kraujo spaudimu, yra 72 metų, o Liu 68 metų. Teng fotografijoje buvo šalia Mao, geresnėje pozicijoje negu Lin, tačiau iš kitų šaltinių atrodo, kad naujo valymo iniciatyva yra išėjusi iš karo ministerio Lin, o tai reiškia, kad jis kovoja už pirmą vietą po Mao saulės.

Jau šių metų sausio mėnesį kariuomenėje prasidėjo akcija, siekianti ją išvalyti nuo priekomunistinių nuotaikų. Atrodo, kad Kinijos karininkai, kurie nenešioja jokių laipsnio ženklų, norėję santykių pagerbimo su Maskva, kad gavus geresnių ginklų.

Po to prasidėjo akcija prieš intelektualus. Armijos laikraštis puolė du rašytojus, turinčius aukštus postus partijoje. Vienas jų — Wu Han — parašė dramą, kurioje vaizduoja, kaip XVI amžiuje imperatoriaus eunuchai pašalina imeratorių ir išdalina žemę ūkininkams. Kitas, Tien Han, vaizdavo, kaip viena VII šimtmečio imperatorės Wu Tse-tientarnaitė padeda ūkininkams kovoti su valdininkais.

Nors abi dramos buvo

parašytos 1960 metais, tik dabar prieš jas pradėta kampanija. Ir netik prieš jas. Visa eilė intelektualų, rašytojų, profesorių, mokslininkų, su Pekino burmistrupriešakyje, buvo pašalinti iš savo vietų.

Jie visi buvo kaltinami prisidėję prie "dešiniųjų oportunistų" o su tais, nors ne tokiu masu, kovojama nuo 1959 m. Tada iš savo vietų buvo pavaryti buvęs karo ministeris Peng Teh, Huai ir politbiuro narys Čang veng-tien. Jiems, kaip ir dabartinėms aukoms, primetamas noras:

1. siekti taikos su Maskva ir Washingtonu;
2. atsisakyti 'išvadavimo' karų, kaip Vietnamė;
3. išdalinti žemę smulkiems ūkininkams;
4. įvesti laisvą rinką žemės ūkiui ir amatininkų produktams.

Savaime aišku, kad tokios reformos galėtų palengvinti kiniečių masių gyvenimą ir galėjo kilti bet kuriam kiek galvojančiam žmogui. Tačiau tokios nuotaikos davė progos partijos 'kairiesiems' pulti 'dešiniuosius' ir tuo pačiu užsitikrinti sau Mao įpėdinkystę kol jis dar gyvas. Karo ministeris Lin, kuris pats neseniai sunkiai sirgo, dabar ta prasme stiprina savo pozicijas ir pasidare oficialiu Mao minčių aiškintoju. Sakoma, kad mažiausiai 160.000 intelektualų jau yra pasiūsti sunkiems žemės darbams.

Kad pateisinus savo griežtus žygius, Lin šalininkai nesigaili žodinių puolimų ir prieš JAV ir prieš Sovietų Sąjungą. Pats premjeras Ču En-lai atvykęs 9 dienom į Rumuniją pareiškė, kad dabar Kinijoje "vyksta kultūrinė revoliucija valant saujelę prieš partiją, prieš socializmą ir prieš revoliuciją nusiteikusių kontrarevoliuc-

cionieriškų intelektualų, kurie įsijungė į prieškomunistinę veiklą po apgaulingų komunizmo apsiaustu". Ir tąja daugiažode revoliucija siekiama pakeisti Kinijoje "per tūkstančius metų privisusias nepageidaujamas institucijas, manieras ir papročius".

Daugiau negu tos tirados, Kinijos stebėtojų pasako iš ten atvykusių matyti plakatai: "Lai gyvuoja pirmininkas Mao! Lai gyvuoja Lin Piao!" Iki šiol Mao nebuvo kartą minimas su kitu žmogum.

Australijoje vėl demonstravo

Sydnejaus lietuviai, paminėjimui 1941 m. birželio 14 d. lietuvių tremimų į Sibirą surengė demonstraciją prie Sovietų ambasados Canberroje. Nors Canberra yra apie 180 mylių nuo Sydnejaus apie 60 sydneyšiškų dalyvavo demonstracijoje.

Sovietų ambasada buvo apstatyta 25 plakatais, kurie atkreipė pravažiuojančių dėmesį. Iš ambasados buvo išėjęs "Tasos" korespondentas — ukrainietis fotografuoti demonstrantų, tad jam teko pakelti visus lietuvių sovietams siunčiamus "sveikinimus". Apie šią lietuvių demonstraciją Canberos radijo ir televizija buvo pranešusi jau iš vakaro, o Mūsų Pastogė apie tai rašė kelias savaites iš anksto.

LB Bankstowno apylinkė (Sydneyje), 1941 m. lietuvių tremimų paminėjimui paskelbė rinkimą laiškų ir dokumentinės medžiagos gautos iš Sibiro lietuvių, kad papildžius Sibiro skyrių, Pasaulio Lietuvių Archyve, kuris yra pasiryžęs sudaryti sąlygas parašymui dokumentuotų knygų apie mūsų tautiečių kančias Sibire.

Birželio 19 d., sekmadienį, Jungtinis Baltų Komitetas Sydneyje, latvių namuose Strathfieldo priemiestyje surengė birželio tremimų minėjimą, kuriam gausiai dalyvavo visos trys Pabaltijo tautos. Lietuviai skautai šiame minėjime parodė daug iniciatyvos. Minėjime kalbėjo australas — parlamento atstovas — E.D. Darly.

BIRUTĖ BARAUSKAITĖ birželio 19 d. New Yorke išrinkta kandidatė į "Miss Lithuania".

NEW YORKO KANDIDATĖ Į 'MISS LITHUANIA'

New Yorko Lietuvių Bendruomenės Apygardos iniciatyva sudaryto Jaunimo Kongreso kito sekcijos vadovas Z. Didžiūnaitis buvo jau susirūpinęs, kad šiame didmiestyje tiek daug įvairių lietuviškų parengimų, kad nespėjo anksčiau gauti salės išrinkimui pavyzdgingiausios New Yorko Lietuvaitės Jaunimo Kongreso "Miss Lithuania" rinkimams.

Š.m. birželio 19 d., lietuvių parapijos salėje, Maspeth, N.Y. LB New Yorko Apygardos Kultūros vadovas Kęstutis Miklas prabilo į publiką pabrėždamas, jog mes čia susirinkome būti liudininkais teisėjų komisijai renkant vieną iš geriausių lietuvių. Jos visos labai geros, tokios puikios ir taip lietuviškos, bet deja, tik viena tegali būti išrinkta laimėti New Yorko reprezentantės vardą. Tai sunkus uždavinys teisėjų komisijai.

Scenoje pasirodė aktorius Vitalis Žukauskas ir pristatė pub-

likai teisėjų komisiją, kuri sudarė: Jadvyga Matulaitienė, dr. Algirdas Budreckis, dail. Pov. Osmolskis, Aleksandras Vakselis ir Emilija Čeklenė. Pagaliau nekantraujančius dalyvius pradėjo supažindinti su kandidatėmis, kurių buvo septynios. Jis pirma paskaitė kiekvienos biografiją, įsėitą mokslą ir klevieną iš eilės kvietė pasakyti trumpą žodį anglų kalba ir vėliau, tautiniams drabužiais apsirengusias, lietuvių kalba.

Tuo tarpu teisėjų komisija nutarė taškais vertinti visais požiniais, daugiausia betgi dėmesio skiriant lietuviškumui: lituanistinės mokyklos lankymas, lietuvių kalbos mokėjimas, domėjimasis lietuvių spauda, organizacinis gyvenimas, pasirinkta tema, jos minties vystymas ir perdavimas.

Kandidatėmis buvo: Birutė Barauskaitė, Birutė Bildaitė, Violeta Gerdvilaitė, Danutė Kezytė, Sigutė Kundrotaitė, Rūta Ruzgaitė ir Gražina Tiškutė.

Kandidatės buvo pasirinkę šias temas: Lietuva, Lietuvos gamta, Pirmasis pacientas, Organizacijos tikslas, Padėkos žodis, Rūpiniojėlis ir Laisvė.

Pertaukus metu akt. V. Žukauskas tai progai specialiai pasirinktu žodžiu linksmai nuteikė publiką, nekantriai laukiančią rezultatų paskelbimo. Taip pat padėkdamo I. Sandanavičiūtė.

Vėl pasirodžius scenoje visoms kandidatėms, teisėjų komisijos pirm. dr. Algirdas Budreckis paskelbė komisijos sprendimo aktą, kuriuo pavyzdgingiausia lietuvaite pripažinta Birutė Barauskaitė. Antroji vieta atiteko dviem vienodai gavusioms balsų: Danutei Kezytei ir Rūtai Ruzgaitėi. Trečioji vieta Birutei Bildaitėi.

Pirmąją vietą laimėjusiai LB New Yorko Apygardos kultūros vadovas K. Miklas įteikė 50 dol. čekį, kaip dovaną kelionei į Jaunimo kongresą Chicagoje.

Birutė yra gražiai nuaugusi, kuklios, tvarkingos išvaizdos lie-

ŠIANDIEN IR RYTOJ

SOVIETAi planuoja Sibire išvystyti iki maksimumo pramonę. Naujasis penkmečio planas numato pirmąją paramą Sibiro teritorijai, steigiant ten modernius pramonės centrus... Ir šis tikslas išplaukia ne iš ekonominio, bet labiau iš karinio taško.

Rusų kolonija Azijoje visais laikais buvo užmiršta ir tik nuo 1930 m. pradėta ten rūpintis pramone, į darbą įkinkius milijonus politinių kalinių. Dabar sovietų vyriausybės nusistatymą paskubinti tų sričių supramoninimą iššaukė Kinijos reikalavimas grąžinti pusantro milijono kvadratinį kilometrų ploto, kurį carai atplėšė nuo Kinijos.

Rusai priėjo išvados, kad sunku bus apginti tas sritis nuo Pekino spaudimo jei jose pasiliks azijaty gyventojų dauguma. Reikia ten daugiau europiečių ir kurti didelius pramonės centrus. Tad Maskva nutarė tam tikslui skirti visas jėgas.

Planas numato, kad iki 1970 m. tos sovietų valdomos sritys duos 62% aliuminio, 58% vario, 45% anglių, 35% degamųjų dujų ir 28% elektros visos sovietų gamybos. Tas tik parodo, kiek tie kraštai turtingi žaliava.

Jei tos sritys pasiliks apgyvendintos vietiniais gyventojais, joms grės nuolatinis pavojus būti prijungtoms prie Kinijos. Tad Maskva planuoja įvykdyti milžinišką gyventojų perkėlimą iš Rusijos ir Ukrainos, viliojant šeimas aukštu atlyginimu ir premijomis.

Galima laukti, kad "savanoriai" bus medžiojami ir Pabaltijo valstybėse. Pirmenybė bus duodama tik jauniems. Nes jie ilgiau pasiliks darbingais, o karui prasidėjus galės būti vietoj mobilizuojami. Pagaliau, tikimasi, kad europiečiai neieškos bendradarbiavimo su kiniečiais.

LIETUVIS jūrininkas, tarnaująs sovietų laive, neseniai grįžo iš Kubos Klaipėdon.

-- Papasakok mums, -- teiraujasi draugai Klaipėdoje, -- ar kubiečiai toli pažengę socializme?

-- Jiems dar toli iki mūsų...

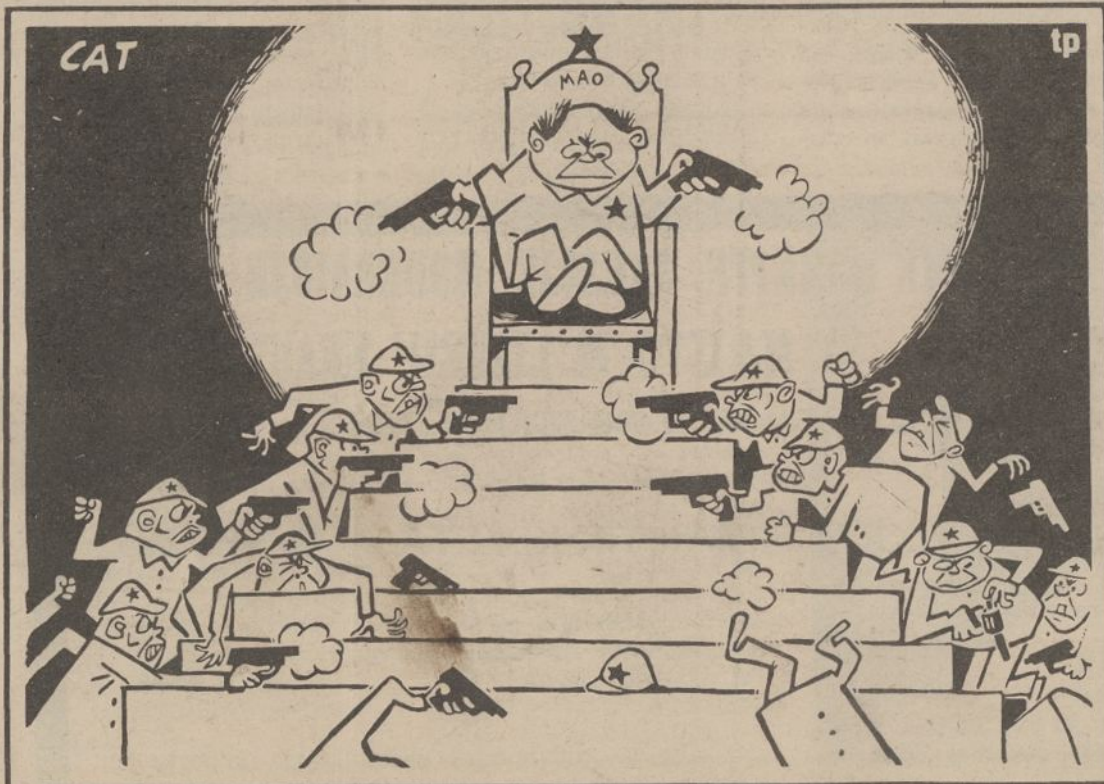
-- Iš ko tu sprendi?

-- Havanoje užėjau tabako krautuvėn ir paprašiau cigarą...

-- Na, ir kas?

-- Aš gavau cigarą...!

(vg)

Prasidėjo pirmasis karas dėl sosto...

(Nukelta į 2 psl.)

MEDICINA IR ŽMOGUS

Dr. D. Degesys

SAULĖS SPINDULIAI IR MES

Saulė yra didelė masė labai suspaustų dujų, kuri nuolat vyksta tančios atominės reakcijos pasekoje atpalaiduoja nepaprastai didelį energijos kiekį. Ta energija susideda iš šviesos, šiluminės, ultravioletinės ir radioaktyviųjų spindulių. Visi šie spinduliai keliauja dideliu greičiu į erdvę, ir jų tam tikra dalis pasiekia žemės atmosferą. Žemės atmosfera sugeria beveik visus radioaktyvius ir apie 30% kitų spindulių. Saulės spinduliai, pasiekę žemę įsijungia į jos gyvybės ciklą. Yra nustatyta, kad 1 kvadratinė žemės mylia gauna virš 4 1/2 milijono arkliai jėgų energijos spindulių pavidale. Šios energijos įtakoje foto sintezės procesas augalai suskaido vandenį į deguonį ir vandenilį. Deguonį paleidžia į atmosferą vandenilį prijungia prie anglies dvideginio ir padaro cukrum, kuris yra viena iš svarbiausių maisto medžiagų ne tik augalų, bet ir žmonių gyvenime. Saulės energijos įtakoje vanduo patenka į atmosferą ir lietaus pavidalu grįžta į žemę, kur vėl būna pavartotas gyvybės kūrimui bei jos išlaikymui. Šiluminės spindulių įtakoje atsiranda temperatūros skirtumai, o jų pasekoje susidaro vėjai, kurie paskirsto debesius ir tokiu būdu reguliuoja kritulių kiekį. Be saulės energijos gyvybė žemėje nustotų egzistavus.

Mus domina klausimas, ar saulės spinduliai naudingi žmogaus kūnui, ir kokia jų įtaka žmogaus organizmui?

Išsamiu atsakymu į šį klausimą nemanau duoti, bet pagrindinius spindulių ypatumus nors bendrais bruožais manau paminėti.

Į saulės spindulius dar netilimoje praeityje žmonės žiūrėjo kaip į sveikatos šaltinį. Tiesa, saulės spindulių įtakoje kaitinama odos ligos bei jos išbėrimai pagerėja arba pagyja, bet per didelės odos kaitinimas odą vargina ir ji greičiau sensta bei raukšlėja. Didelis spindulių kiekis sukelia odos prakaitą, liaukų uždegimą, saulės išbėrimą vadinamą, kuris yra laikinas, bet nemalonus, nes oda nuo jo niežti. Maži ultravioletinių spindulių kiekiai mums duoda energijos. Visi gerai žinome, kaip gerai jaučiamės

pirmą pavasario saulėtą dieną. Bet toks spindulių veikimas į jausmus arba savijautą gana sunku mokslininkams ir detalai išaiškinti. Ultravioletiniai spinduliai turi vieną specifinį, gerai išstudijuotą veikimą, būtent antrachitinių faktorių. Šių spindulių įtakoje žmogaus odos gilesniuose sluoksniuose pasigamina vitaminas D, kuris vėliau, patekęs į kraują, nukeliauja į kaulus, o ten būna pavartotas kaulo augimo procesui reguliuoti. Be šio vitamino kaulų augimas būtų sutrukdytas. Jo trūkumas sukelia ligą, rachitą vadinamą. Praeityje, kol žmonės nežinojo vitamino D sudėties ir negalėjo jo pasigaminėti, saulės spinduliai buvo didelis veiksnys prieš šią ligą atsispirti. Anglija, kuri turi nedaug saulėtų dienų, turėdavo didelį rachitinių susirgimų skaičių. Dabar ši liga yra reta, nes kiekvienas vaikas gauna pakankamą kiekį vitamino D sumaisytu.

Perdidelis ultravioletinių spindulių kiekis būtų žalingas mūsų kūnui, todėl mūsų oda pasigamina rudai juodą pigmentą, melaniną vadinamą, kuris sugeria spindulių veržimąsi į kūną. Nėgana to, mūsų oda ne tik pasigamina pigmentą, bet ir pati sustorėja. Mat, storesnė oda sugeria daugiau spindulių, todėl saulėje nudeginta oda yra storesnė negu ta, kuri nėra gavusi saulės spindulių. Ši odos reakcija į spindulius, kai kada peržengia normos ribas ir ji pradeda augti be sąkio. Tokiu būdu atsiranda odos vėžys. Sunku nustatyti kiek reikia duoti ultravioletinių spindulių odai, kad joje atsirastų vėžio pradžia. Yra pastebėta, kad jis atsiranda daugiausia ant veido ir rankų, kurių žmonių, kurie gauna šiuos spindulius didesnę dalį. Bandymai daryti ant pelių odos, patvirtina šį stebėjimą.

Be šio paviršutinio odos reagavimo į saulės spindulius, mūsų kūnas turi kitą, gilesnį apsaugos mechanizmą. Gilesniuose odos sluoksniuose yra celės, kurios ultravioletinių spindulių poveikto gamina tokią medžiagą, kuri išplečia kraujotaką ir oda pasidaro raudona, karšta ir skausminga. Ši odos reakcija vadinama aštriu saulės nudegimu. Pamažu ir palaipsniui kaitinantis šią reakciją būna mažiau ir oda neraudonuoja.

Kai kurie žmonės yra jautresni saulės spinduliams, nes jų pigmento gamyba yra mažiau arba lėta. Kiti turi įgimtą spindulių jautrumą ir todėl jie saulėje kaitintsi negali. Pavojinga saulėje kaitintis ir tiems, kurie yra gerai išgėrę alkoholio arba paėmę raminančių vaistų. Tokių žmonių odos refleksai yra atbūkę ir jie lengvai persikaitina. Per didelis saulės spindulių kiekis mūsų kūne sukelia aukštą temperatūrą, virškinimo trakto susirgimus, ir vidurinius kraujotakus. Sergantieji plaučių tuberkuliozė ar ba turintieji skrandžio ir žarnų žaizdas bei aukštą kraujospaudimą turi būti atsargūs ir saulėje ilgai kaitintis negali. Kiekvienam pravartu žinoti, kad karštos saulės ir karštos dienos metu neatsargiai kaitinantis arba saulėje įtemptai sportuo-

jant, galima gauti saulės smūgį, taip vadinamą "Heat stroke" kuris gali būti mirtinas. Šio saulės smūgio atveju kūno temperatūra pakyla iki 107 - 110 F laipsnių. Šalti kompresai ant viso kūno tokiu atveju yra geriausias pirmos pagalbos gydymas.

Ultravioletinių spindulių veikimui sumažinti yra daugybė visokių tepalų, kurie turi įvairių cheminių medžiagų, sušalusių spindulių veržimąsi per mūsų odą. Gi tie, kurie turi jautrią

odą, gali kaitintis iš ryto prieš aštuntą valandą arba po pietų po ketvirtos valandos, nes tuo laiku spindulių kritimo kampas yra mažesnis negu 60 laipsnių ir jų veikimas nėra aštrus.

Ypatingai jautrios tiesioginiams saulės spinduliams yra akys. Saulės užtemimo metu daug kas mėgsta žiūrėti į saulę per tamsų stiklą, ir jeigu stiklas nepakankamai tamsus, žmogus po tokio seanso apakima. Šitoks apakimas vadinasi "eclipsės akumu", nes jis pasitaiko po saulės užtemimo. Tiesioginiai žiūrėti į saulę negalima.

Artėjant maudymosi ir kaitinimosi sezonui, pravartu bus prisiminti visus išvardintus saulės spindulių pavojus. Besikaitinant saulėje galima turėti daug malonumo, jeigu tą darysim su saiku.

MUENCHENO BURMISTRAS TURI MOKĖTI GERTI ALŲ...

Vytautas Alseika

Vokietijoje sakoma, kad Bavarijos sostinė -- Muenchenas turi širdį ir... pankštį. Kiti teigia, kad tai -- slaptoji Vokietijos sostinė. Pirmųjų nuomonė labiau teisinga, nes, palyginus su kitais Vokietijos miestais, Muenchenas -- žymiai laisvesnis, dvelkiantis meno turtais, jo gyventojai, nors ir mažiau uždirbantieji kaip kituose didmiesčiuose, tačiau linksmesni, atviresni, ne tiek šykštūs, kaip švabai. Ir turistai Muencheną pasijunta maloniau, kaip šaltame Hamburge, ar prekybos, modernios statybos, biznierių bei... aukštos klasės lengvųjų moterų miestuose, kaip Frankfurte ar Duesseldorfe. Muencheni teikia ryškią spalvą užsieniečiai, o jų šiuo metu jau bus kas dešimtas miesto gyventojas. Muencheni daugiau žavumo, lengvumo teikia didesnės pramonės stoka (išskyrus Siemens-Halske, dar viešą kitą įmonę). Vyrauja daugiau menas, mokslas, dar nepamirštinas alaus, filminis ir moterų madų centras, jau nukonkuravęs Vak. Berlyną.

Paukštis arba Dr. Hans-Jochen Vogel jau septinti metai yra miesto galva, jos vyr. burmistras, įkopus į didmiesčio savivaldybės viršūnę vos 34 m. amžiaus (dabar jam eina 40-ji) ir Vak. Vokietijoje laikomas populiariausiu burmistru. Juo viršys turėjo pramokti įvairias alaus gėrimo apeigas, turėjo sugebėti atitinkamai rankose laikyti didžiulius alaus bokalus ir... atitinkamai juos išgerti. Vogelio sugebėjimai -- čia itin geri, tad jis neseniai buvo apdovanotas, jam itelkus specialią alaus statinę.

1960 metais muencheniečiai dar abejojo, ar jaunasis socialdemokratas, nors ir išprusęs jaunuolis, sugebės vadovauti milijoniniam miestui. Vis dėlto rinkikai juo pasitikėjo ir 1960 m. jis gavo 64,3% visų balsų. Prieš porą mėnesių įvykusiuose rinkimuose Vogel jau gavo rekordinį balsų skaičių -- 77,9. Savivaldybėje pasirodė, kad burmistras, SPD atstovas turėdamas savo pavaduotojų katalikų CSU atstovą Brauchle, sugeba daugiau rūpintis miesto gerove kaip partiniais reikalais.

Vogelio tėvas buvo kilęs iš Muencheno, o dabartinis vyr.

burmistras gimė 1926 m. Goettingeno mieste. Kaip puskarinis karo pabaigos sulaukė Italijoje. Vėliau dirbo transporto darbininku. Pradėjęs veikti universitetams, jaunasis Vogel griežė teisės studijų, pasižymėjo moksle ir baigė pirmuoju. Jau 1950 m. įstojo į socialdemokratų (SPD) partiją. 1952 m. pradėjo teisininko karjerą Bavarijos teisingumo ministerijoje, vėliau persikėlė į teismą Traunstein mieste. Bavarijos ministrininku tapus (1954) socialistui Hoegneriui, šis prisiminė gabų teisininką Vogelį, jį paršikvėję Muencheną ir Bavarijos valstybės kanceliarijoje jam pavedė peržiūrėti senosius įstatymus. Vėliau W. Brandt Vogelį norėjo paviuoti į Vak. Berlyną, tačiau 1958 m. jis susigundė teisių referento vieta Muencheno savivaldybėje. Šioje vietoje būdamas jis išaugo į savo partijos kandidata į miesto vyr. burmistrą postą.

Įkopus į iš tikrųjų sunkią bei atsakingą tarnybą, jaunasis Vogel jau pradžioje gyventojams imponavo savo kuklia laikyvena bei dėmesiu gyventojų reikalams. Miesto gatvės nepaprastai knibžda autovežimais (tik dabar statomas požeminis), tad vyr. burmistras, kaip paprastas pilietis, įsėda į tramvajų ir su kitais piliečiais kiekvieną rytą skuba į tarnybą. Burmistras nevengia kontaktų, jis staiga atsiranda bet kurios statybos vietoje (gi mieste iš tikrųjų daug statoma). Kai Schwabing dalyje prieš porą metų įvyko studentų riaušys Vogel parodė daug takto studentus apraminęs.

Kai Muenchenas 1972 m. numatytas sporto olimpiados miestu, Vogelio sugebėjimų, iniciatyvos dėka sugebėta reikiamai išspręsti komplikuočius finansavimo klausimus, o balandžio m. Romoje, Tarpt. Olimpino Komiteto posėdyje pasakyta kalba buvo ir gerai paruošta ir įtikinanti.

Vogelis kuklus ir privačiame gyvenime. Su šeima, trimis vaikais, jis gyvena paprastame, nuomajamame bute, nors, aišku, niekas nepasipiktintų, jei milijoninio miesto burmistras įsigytų nuosavus namus. Jis turi brolių, kitoje Vokietijos da-

Be žodžių...

lyje pasireiškusi kaip katalikų -- DCU partijos -- veikėją ir patekusį į parlamentą. Tarpabiejų brolių įvyko susitarimas -- jei vienas kitą lanko, tai tik privačiu titulu ir nė vienas neturi teisės agituoti ar kalbėti to ar anos partijos naudai.

Žinoma, Vogelius daug gelbsti spaudos ar radio bei televizijos reklama, nemaža "publicity" dozė. Jis turi ambicijų, tačiau visi pripažįsta, kad jo būdo savybės -- simpatiškos, jis sugeba paslėpti ir pyktį ir kiekvieną klausimą spręsti lengvai ir su galima šypsena. Prieš keleris metus sunkiai susirgęs ir gydytojams jam uždraudus rūkyti, jis kietai laikosi įsakymo, o jei rotušėje, vienoje gražiausių Muencheno -- Marijos aikštėje -- įvyksta iškilmingas priėmimas su valgiu, Vogel, paprastai, pasirenka patį kukliausią valgią patiekalą.

Ar kuriame nors baliuje (Muen-

chene įvyksta apie 2000 didelių balių...) ar besikalbėdamas su bavarais ūkininkais, Muencheno svečiais, ar atidarydamas kurioje nors milžiniškoje halėje alaus šventę ar tradicinį Oktoberfest, su smokingu ar su baviška skrybėlaite, jauniausias didmiesčio burmistras vis sudaro gerą įspūdį. Jo ir karjerai, pasakytume, amerikietiško tipo. Netenka tad stebėtis, kad būna gandy, jog aktyvus burmistras, nors ir opozicijos žmogus, galis būti kviečiamas atsakings pareigoms į Bonną. Vogelio-paukščio atsakymas: lieku Muenchene.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL

Federal

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Planuojant, investuojant ir paskolinti
nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Kvotirudijai nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Sutartiniai nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Tuo pačiu metu vyksta vėdinimas.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAR ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747

John J. Kazanowicz, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

'Miss Lithuania'...

(Atkelta iš 1 psl.)

tuvaite, baigusi aukštesniąją mokyklą, lituanistinę mokyklą, priklauso lietuvių organizacijoms, šoka tautinius šokius. Jos pasirinkta tema anglų ir lietuvių kalba buvo "Lietuva", kurios turinį ji kondensuotai paruošė, gyvai ir su aktorės gabumais abiem kalbom mintinai, įtikinamai perdavė.

Prie šios iškilmingos šventės suorganizavimo daug širdies ir pastangų įdėjo Radzivanienė, Virbickienė, Klevečienė, Balsienė, Laucevičienė, Dumbrienė, Ukevičienė, G. Vainienė, E. Vainienė, Ažuolienė ir kt.

V. Radzivanas kvietė gausiai dalyvauti Jaunimo Kongrese.

(eč)

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Chateau Gib. 3 Str. French Cognac 5th — \$4.98
2. Imported Scotch Whiskey 80 proof 5th — \$3.98
3. Napoleon Brandy 5th — \$3.35
4. Hiram Walkers cocktails 5th — \$2.98

5. Leabfraumilk — German Wine 5th — \$0.98
6. Napoleon Vermouth 5th — \$1.19
7. Da-Silva Domain Wine 5th — \$0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

LIEPOS KETVIRTOJI IR MES

-- Pasaulyje nebus tikros laisvės ir taikos kol Baltijos valstybės ir kitos komunistų pavergtos tautos neturės apsisprendimo teisės ir galimybių siekti teisėtų savo tautinių interesų įgyvendinimo. Kaip laisvojo pasaulio vadovės, Jungtinės Amerikos Valstybės yra atsakingos už pastangas siekiant pasaulyje tikros laisvės ir visuotinos taikos, ir, iš tikrųjų, mes privalėtume imtis efektingesnių priemonių pagelbėti moraliai ir teisiškai užtarnautiems Latvijos, Lietuvos ir Estijos siekiams įgyvendinti -- taip kalbėjo kongresmanas Edward J. Derwinski (Illinois) JAV Kongrese minint Birželio 14 įvykius.

Liepos 4 yra JAV nepriklausomybės šventė. Tos šventės išvakarėse pravartu ne tiek pakartoti tuos istorinius įvykius, kurie leido Amerikai tą laisvę išsikvoti, kartoti principus ir tų didžiųjų vyrų žodžius ir darbus, kuriais buvo remtasi ugdant laisvės ir demokratijos principus. Šia proga galėtumėte atkreipti mūsų visų dėmesį į tai, kad Amerika šiandien yra ne tik galingiausia valstybė pasaulyje, bet kartu ir galingiausia bei ryžtinga laisvės ir nepriklausomybės principų saugotoja visame pasaulyje.

Nėra abejonės, kad daugelio mintys tuoj nukryps į tas netolimas praėities klaidas, kurių tam tikra dalis prisidėjo ir prie mūsų laisvės praradimo. O gi visai neseniai, pačioje Amerikos pašonėje, komunizmo srovėn nuplaukė ir Kuba. Bet negalima užmiršti ir nepastebėti tų įvykių, pastangų ir aukų, kurios ir dabar dedamos ant laisvės išsaugojimo aukuro. Tvirtas nusistatymas Vietname ir Dominikų Respublikoje rodo, kad yra noro ir valios praėities klaidų nepakartoti. Negalima nuneigti ir tų pastangų, kuriomis neleidžiama užmarštin palaidoti padarytųjų klaidų rezultatus.

Pradžioje cituotieji kongresmanas E. J. Derwinski žodžiai nėra balsas tyruose šaukiantis. Rytų ir Vid. Europos padėtyje besiorientuojančių politikų turime ne mažai. Gaila tik, kad jų turime nepakankamai. Tuo būdu įvykių raidos pakreipti ta kryptim, kuria eina jų žodžiai, darbas dar negalima. Iš to seka išvada, kad tokiuose postuose, į kuriuos šio krašto politikai pa-

čių krašto gyventojų renkami, turėtume išrinkti daugiau Derwinskių.

Didelio masto festivaliais, fejerverkais ir masinėmis džiaugsmo demonstracijomis amerikona minės savo nepriklausomybės šventę. Bet jau dabar ne mažai dalis jų spaudos kelia mintį, kad džiaugsmingi tos šventės garsai ir fanfari dar neužtikrina ateities. Toji ateitis priklauso nuo išlaikymo, apsaugojimo ir tobulinimo tų principų, kurių dėka šiandien Amerikoje žmonės džiaugiasi laisve ir visuotina pažanga. Užtikrinta ateitis priklauso ir nuo tautos sąmoningumo. Tas sąmoningumas pasireiškia kiek vėlesne data -- būtent lapkričio mėn., kada renkami tautos atstovai jos likimui spręsti ir nustatyti.

Liepos 4 yra gera proga prisiminti, kokią vaidmenį Amerika vaidina sprendžiant taikos ir laisvės klausimus. Vien tik prisiminti negana. Būtinai pasiryžti jau nuo šios dienos ruošti lapkričio mėn. sprendimams, kurie nulems ne tik šio krašto, bet ir viso pasaulio likimą.

Ne tik savo kalbomis maloniai nuteikia politikai, bet ir ryžtingi, apsisprendę, gerai informuoti balsuotojai turi didelės įtakos šio krašto politikai, dėl kurios mes ir džiaugiamės ir sielojamės. Bet ir mes ne visada vienodu ryžtu ir vienodu supratimu įvertiname savo galimybes toje politikoje. Todėl, parafrazuojant vėlionies prezidento Kennedy žodžius jo inauguracijos metu, klausime ir savęs, ne ką Amerika gali mums duoti, bet kuo mes galime prisidėti prie išlaikymo ir įgyvendinimo tų Amerikos principų, kurie artimi mūsų širdžiai ir mūsų siekiams.

SPAUDA TURI
BŪTI LAISVA

Dirvos š.m. birželio 17 d. Nr. 68, žinutė iš ALTS-gos Philadelphijos skyriaus narių susirinkimo, rašoma apie pasisakymą dėl dviejų rezoliucijų. Dėl Vatikano išleistų pašto ženklų, rezoliuciją pveda suredaguoti Val-

POLITINIŲ ŠŪKIŲ
NEPATIKIMUMAS

J. MIŠKINIS

Gyvenimas ir politika yra nepastovūs dalykai. Kas prieš porą metų pasauliui buvo idomu, aktu, žiūrėk, kiek vėliau pasidaro banaliu dalyku. Nenuostabu, kad po II Pas. karo daug kas politiniu gyvenimu yra apsirikęs. O kas jį seka ir kartais per spaudą pareiškia vienokiu ir kitokiu klausimu nuomonę, ypač neigiamą dėl buvusios arba dabar vedamos politikos, atsiranda gynėjų, kurie dažnai nesąmoningais argumentais bando užginčyti politinio gyvenimo raidos padarytas klaidas.

Stebint šių dienų politikos eigos vingius, pastebima daug paslapčių ir miglotų reiškinių. Todėl eiliniam žmogui tenka dažnai susimąstyti ir pagalvoti, kurgi slepiasi tas nematomas reiškinys, kuris diktuoja aukštų politikų veiksmus, kartais priešingus tautų, ypač pavergtų, valiai. Po kurio laiko paaiškėja, kad daug logiškiau galvoti eilinio žmogaus, negu didelių valstybių politikų.

Prieš 20 metų Jaltos sutarties signatarai didžiudamiesi sakydavo, jog jie esą padarę didvyrišką darbą. Bet eilinis žmogus greit suprato, kad Jaltos konferencij-

je padarytas Europoje pavergtoms tautoms didžiausias ir skaudžiausias smūgis. Juk tai buvo sovietams išduoti besąlyginiai vekseliai ir deponuoti Kremliaus seifuose. Argi nenuostabu, kad kai kam tik dabar atsidaro akys ir ima aiškėti faktai, kad Jaltos konferencija buvo pačiu gėdingiausiu momentu žmonijos istorijoje, kur per politinį aklumą atiduotos sovietams pavergtos tautos sunaikinimui. Ar tiems neteisėtiems nutarimams analizuoti padaryti kokie žygiai?

Tiesa, prieš keletą metų kai kurie JAV politikai kritikavo Jaltos nutarimus ir siūlė padaryti pagrindinius pakeitimus. bet ligi šiol nieko nepadaryta.

Pastaruoju metu pasigirsta užuominų visuotinės laisvės ir pavergtų tautų išlaisvinimo klausimais. Plačiai apie tai rašo laisvojo pasaulio spauda, kartojama radijo ir televizijos bangomis. Diplomatai susitikimuose irgi dažnai diskutuojamas šis reikalas. Jungtinių Tautų Organizacijos posėdžiuose dažnai pasauliui primenama visuotinės laisvės įgyvendinimo būtinumas.

Dažnas tautų laisvės klausimų kėlimas sudaro išpūdzio, lyg nebe už kalnų metas, kada bus surastas kelias į laisvę pavergtoms tautoms.

Tačiau atsidėjusiam dabartinės politinės akcijos stebėtoji nesunku išvėgti, kad tai akcijai dažnai stinga sistemų, nuoseklaus plano. Todėl daugeliu atvejų yra tik proginiai išsireiškimai, gerokai atmiešti sentimentais, bet neturi atramos gyveno eigoje. Laisvės įgyvendinimo ir visuotinės taikos siekimų klausimai iškyla proginiai, igaunant daugiau propagandinį charakterį.

Laikas greit slenka, politiniai reikalai kryžiuojasi, o patrauklūs žodžiai blunka...

JAUNIMO
KONGRESĄ
PASITINKANT

Tik jaunoji karta atnaujina gyvenimą, suteikdama jam impulsą ir kūrybinės jėgos. Ir mūsų tautos karžygiai, Atlanto nugalėtojai, lakūnai Darius ir Girėnas savo testamentu Jamajai Lietuvai įrašė: "...Lietuvių tauta laukia iš savo sūnų ir draugų žygių. Būtinai reikia ir jos sūnams prisidėti prie bendrojo darbo..." Taip, šiandien visa laisvojo pasaulio lietuvių išeivija, ir be abejo visa pavergta Tėvynė, pasitinka Jaunimo Metų didįjį užsimojimą -- Jaunimo Kongresą su pasididžiavimu ir viltimi. Ji laukia iš savo jaunimo drąsių žygių, kurie sujunginti ir priversti praregėti demokratinių Vakarų pasaulį, kokia didžiulė skriauda yra padaryta Lietuvai imperialistinės Sovietų Rusijos okupacijos.

Drąsus ir pasiaukojantis Darius ir Girėno perskridimas

Jaunimo stovyklos pirmosios dienos vadovybė. R. Baliulis (Vokietija), R. Steponaitytė (Brazilija), I. Damužytė (JAV) ir A. Stanevičius (Urugvajus).
G. Naujokaičio nuotrauka

Atlanto ir tragiškas jų žuvmas prie Tėvynės slenksčio nepaprastai iškėlė ir išgarsino Lietuvos vardą pasaulio tautų tarpe.

Jaunimo Kongresas Chicagoje turi duoti impulsą ir nustatyti veiklos gaires ne tik viso pasaulio lietuviškam jaunimui, bet jis turi virsti ryžtinga demonstracija lietuviškų kūrybių ir kovos jėgų. Jėgų, rodančių nepalaužiamą lietuvių kovos dvasią, kovojančią už savo tautos egzistenciją ir politinę nepriklausomybę visomis galimomis priemonėmis.

Prieš dvidešimt penkerius metus birželio mėnesį laisvosios Lietuvos jaunimas spontaniškai su ginklu stėjo kovon prieš Sovietų Rusijos vedamus Azijos barbarų gaujų siautėjimus. Džiugu, kad Jaunimo Kongresas ano jaunimo karžygiškas kraujo au-

kas atitinkamai prisimins ir pagerbs.

Šiandieninis lietuviškas tremties jaunimas, apginkluotas mokslo vertybėmis pasaulio universitetų auditorijose yra įpareigotas eiti karžygišką Lietuvos jaunimo kovos keliu, vykdyti jų testamentą: "Mes mirėme, kad Jūs gyventumėte!"

Nors kovos priemonės abiejų kartų buvo ir yra skirtingos, bet tikslas tas pats.

Jaunimo atstovai, uždekite Lietuvos laisvės žiburį! Jūsų rankose yra ateitis, skelbkite pavergtos Lietuvos skriaudą kultūrinio ginklo priemonėmis -- per laisvojo pasaulio spaudą, televiziją, radio, Tepabunda didžiųjų demokratijų sąžinė, komunistinio melų šydo uždegta.

Tegul jaunystė paduoda jums sparnus skristi.

J. Vizbaras - Sėdavas

DIRVOJE

galite įsigyti

ką tik pasirodžiusią Nelės Mazalaitės knygą
MIESTELIS, KURIS BUVO MANO.

Kaina \$2.50.

Ši knyga laimėjo 1965 m. Aidų žurnalo literatūros premiją. Išleido Darbininkas 1966 m. Iliustravo P. Jurkus. Gauta didesnė siunta Putnamo seselių išleistos knygos mūsų mažiesiems. Tai

ALGIS IR ALYTĖ.

spalvavimo knygtė su lietuviškais tekstais. Kaina tik 50 centų.

Be to, rekomenduojame įsigyti J. Gliaudos premijuotąs knygas:

Šikšnosparnių sostas	\$2.50
Ora pro nobis	\$4.00
Delfino ženkle	\$2.50
Namai ant smėlio	\$2.00
House upon the sand	\$3.95

★

Turime pasirinkimui visą eilę mūsų rašytojų poezijos, novelių, romanų, prisiminimų ir kt. knygų.

Be to, Dirvoje galite įsigyti ar užsisakyti plokšteles:

A. Stempuzienės — D. Lapinsko — Dainas
Stereo — \$7.00, Hi-fi — \$6.00

St. Baro — Operų arijos
Stereo — \$7.00, Hi-fi — \$6.00

J. Vaznelio dainų ir arijų rečitalis — \$5.00
Birutė Valterienė — Dainos — \$5.00

Iz. Vasiliūno — Lietuvių kamerinė muzika — \$6.00 ir kt.

Užsakant knygas ar plokšteles, rašykite čekį ar pašto perlaidą

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

4

1 1/2 %

We Invite Your Savings

DIVIDEND CHECKS MAILED
QUARTERLY ON INVESTMENT
SAVINGS ACCOUNTS

ST. ANTHONY

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas, Exec. Secy.

1447 SO. 49th CT. • CICERO • 60650 • PHONE 634-4330

HOURS: MON. 9-5; TUES., THURS., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED

CICERO, ILLINOIS

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

KADA GAILA NEBŪTI CHICAGOJE

Tylią, tylią vasarvydžio naktį,
Kai dangus gimta žvaigždė pamos,
Ims krūtinė džiaugsmo pulsą plakti
Po atodūsiais ir po ledu žiemos!

Tiktai man širdis iš skausmo plyšta...

Bernardas Brazdžionis

Bronių Budrūnų, savo bendraamžių, pažinau nuo žilos senovės, kai dar 1931 m. be abejojimo per klaidą buvau užklydęs į Kauno konservatoriją porai metų. Bet ir šiandien per daug nesigailiu to veltui pradžudito laiko, nes jis davė progos kiek susipažinti su dainavimo ir muzikos abėcėle, o tati protarpiais yra gana naudingai prisidėję pakelti mano šiaip jau nerūšiam populiarumui šios rūšies meną vertinančių merginų tarpe.

Budrūnas tais metais jau baigė konservatorijos vargonų klasę ir, žinoma, mūsų naujokų aktyve atradė beveik kaip tikras maestro. Todėl labai stebėjomės, kad jis dar ir sekančiais metais vis tebeatėdindavo į pamokas. Mat, rimtam mokslui nėra galo, ir kaip neseniai prisipažino, Kauno konservatorijoje iš tikrųjų jis išbuvo net 13 metų. Nemanykit, kad dėl negabumo ar kad būtų buvęs amžino, t.y. tinginio studento tipas, bet kad jis buvo užsispyręs įsigauti į daugybę muzikos specialybių. Tą pačią konservatoriją jis baigė "kelis kartus": pagrečiui kompozicijos klasę, paskui dirigavimo klasę ir turbūt dar ką nors. Ir vėliau jo muzikos studijų alkis liko toks nepasotinamas, kad net "tremties metais" po karo Vokietijoje dar papildomai studijavo kompoziciją Stuttgarto konservatorijoje...

Taip palaipsniui išbrendo į labai plačios apimties muzikinės kultūros asmenybę, kaip kompozitorius, chorų dirigentas, vargonininkas, piano ir dainavimo mokytojas. Tik kaip žmogus liko visada tas pats, kaip anuomet pažintasis: lyriškas rytų aukštaitis, svajingas, lėtokas, visuomet su giedria šypsena, išoriškai ramus ir lygus su pasauliu santykiuojantis per garso ir ritmo prizmę, bet viduje kupinas tirščiausių emocijų, ir net karšto, tik suvaldyto, klasiškai sutrūdyto ir konvencionaliai išlaikyto, tokio tartum lėto, labai lietuviško temperamento.

Kai po daugelio nesimatymo metų, Broniui iš Detroito atsi-kėlus į Los Angeles palmių pavėstį, vėl pradėjome dažniau susitikti anų kaunietiško laikų draugystės prisiminimų pagrindu, mūsų "profesijos" buvo labai atitulosios ir nosys kitaip nulinkusios. Bet vieną temą iš karto suradom bendrą ir dėl jos diskutavom: ar gali būti lietuviškas tautiškas menas (taigi, ir muzika)? Jeigu taip, - kokia jo dvasia ir formos?...

Pagal Budrūno budrą sąmonę, visa tati yra galima, net ir muzikoje, net ir nesiremiant vien liaudies dainų senom melodijom. Visoje mūsų tikrojoje kūryboje yra galimas atpažinti tam tikras savaimingas, skirtingas, originalus charakteris, kurį tegalėtume pavadinti lietuvišku. Norint išlikti tautiška, savaiminga ir kitiem įdomia, tą bruožą reikia puoselėti, nesvarbu, ar kūrėjai naudotųsi klasiškom ar labai naujoviškom formom bei stiliais.

Jis tačiau turėjęs ir tebeturįs kitų sunkumų, net abejonį ir nepasitenkinimo savo darbu. Per tą ilgą laikotarpį jam vis tek-davę ir ypač tenka išsivijoje susidurti su progino pobūdžio ir proginės paskirties uždaviniais ar užsakymais. Pvz., iš visuomenės dažnai girdėti reikala-

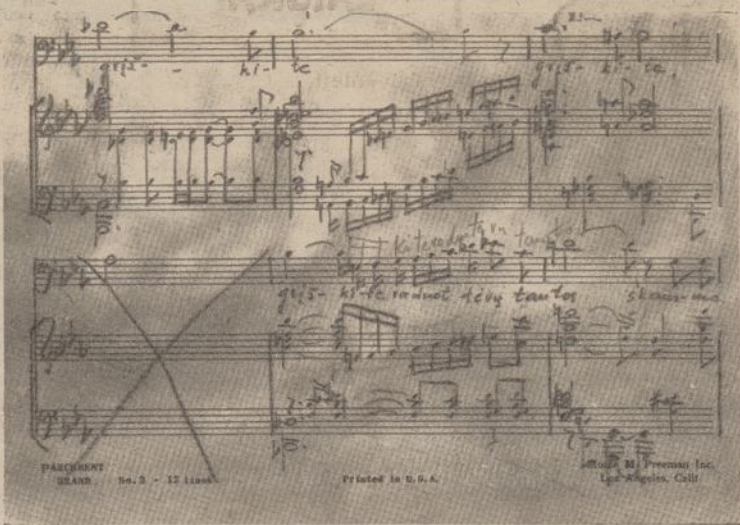
vimai: - kompozitoriai, duokit naujų dainų! O kokį? Na gi, patriotiškų, uždegančių, "partizaniškų" maršų, laisvės kovos himnų. O čia vėl labai reikia vaikams, čia Vasario 16 minėjimui, čia Motinos dienai, čia vėl "ką nors naujo" Birželio išvežimų nuotakom...

- Nujausdamas pageidavimus ar įsakymai prašomas, aš jau esu komponavęs šį bei tą ir visokių uždavinių tenkines, - aiškino kartą jis man dar prieš keletą metų. - Bet tos proginės temos, tos dainos, skiriamos tik kuriam specialiam ir praeinančiam atvejui, manęs gerai nemuteikia. Turbūt kiekvienas kūrėjas, poetas ar kompozitorius, nebus patenkintas ką nors rašyti tik vienai dienai ar ir ilgesniui, bet praeinančiam laikotarpiui. Tai nereikia, kad viską reikia kurti sunaivia iliuzija tik "amžiem amžiniams". Bet visada norėjusi, kad kūrinys nebūt trumpalaikis, kad jis per greit nepasentų, gyvenimo sąlygoms pasikeitus, kad visai nežūtų, praradęs savo dieninį aktualumą, kad kiek ilgiau išliktų ir nenusibostų. Savo patriotinėm dainom aš ieš-

variantus bandant, buvo parašytos ir jo vėlesnio laikotarpio dainos, kaip Mano protėvių žemė, O Nemune, Šauksmas, Ant marių, jaunoliams Tėviškėlė. Šiandien jos labai populiarios Amerikoje, jas mėgsta visi pajėgesnieji chorai, o kai kurie tą ar kitą net yra pasirinkę savo tradicinėm dainom.

Nors dramaturgija yra viena iš literatūros šakų, bet kai kurios naujųjų laikų teatro srovės baisiausiai kratosi literatūros ir deklaruoja: - gana literatūros scenoje, teatras yra savaiminga meno šaka, turinti skirtingus veiksmo dėsnius, kaip lygiai pradedant su Cezanne didžiumai šio šimtmečio dailės ryškesnis "literatūrinio" elemento buvimas tapyboje ar skulptūroje (tai reikiama turinio, prasmės, objekto, ar tam tikros "istorijos" atvaizdavimas) yra virtęs beveik keiksmazodžiu. Be abejo, teatro ir dailės antiliteratūrininkai turi daug racijos savo teorijose, kaip iš kitos pusės žitrovai nemažiau prikenčia ir neįvertina jų irracionalumo.

Muzikai turi tiek bendro su literatūra, kiek jiems reikia žodinių tekstų dainom, kantatom, oratorijom ar operom, roman-sam ar šokiam. Taigi, ryšys daugiau mechaniškas. Kai kurie kompozitoriai pirmiau parašo muziką, o tik vėliau prašo kokį eilėkėlį ar girkalį pagal nurodytus ritmus prikljuoti žodinių tekstą. Arba bent

Ištrauka iš pirmojo "Tėviškės namų" kantatos rankraščinio judraščio - antrosios dalies solisto arijos "Grįžkite"... Aiškiai te-matyti trintuko pėdsakai, pakeitimai, taisyimai.

kau tekstų, kurie būtų ir aktu-ais ir kartu ne tik šiai dienai. Nedaug galiu surasti. Tos kelios dainos, kurios visuomenei patiko ir pasidarė populiarios, iš tikrųjų, jas komponuojant, man yra kėlusios daug galvo-snių. Kai kurios iš jų, Lietuvai laisvę atgavus, tuoj pasidarytų nebeaktualios, nebereikalingos, užmirštos. Todėl kiekvienai dainai aš pirmiausia ieškau gra-žesnės melodijos, dvasios ir sti-liaus, formų lengvumo, kas ga-lėtų pastoviau išlikti, kaip mu-zikinės vertybės. Dainos žo-džius iš bėdos gal būtų galima pakeisti, bet pačią dainą daug sunkiau, ir gal aš to pats jau nebegalėčiau padaryti...

Taigi, visi menininkai turi savo painių problemų, net ir Budrūnas, kuriam, atrodo, už-tekėtų tik prisėsti prie pianino, pieštuku greit užrašyti gaidas, ir bematant išsilies nauja dai-na, kurią dainuos chorai, mėgs klausytojai ir ilgal plos po kiekvieno koncerto.

Ne, taip nėra. Šiais laikais, kai rinką užgožė dainininkai be balso ir dainos be melodijų ir kai dalis dabartinės muzikos virto šalta garsų matematikos eksperimentacija, Budrūnas il-gai ieško ir kankinasi, kol pa-gindom naują dainą. Negreit, sunkiai, lėtai, kai kada ilgas

mažiausiai tekreipia dėmesio į poeziją, kurios viršuje rašoma muzika. Ir mūsų kai kurių ge-liausių kompozitorių, kaip J. Gruodžio, K. Banaičio ir kai ka-da net V. Jakubėno dainų pasi-rinkti tekstai yra pasibaisėtino banalumo ar net visiškai skur-dūs. Muzika puki, bet dainos tekstas kartais toks lėkštas, be prasmės ir nuskurdęs, kad būdamas dainininku niekaip ne-galėčiau tiek lėkštybės maišyti su gera melodija, nemokėčiau tokio surišimo išgyventi, jau geriau ką pats pasirašyčiau, arba išdailnuočiau, kaip solfeg-gio - la, la, la...

Ne toks Budrūnas. Jis vie-nas iš ryškiausių literatūrin-inkų mūsų daininėje muzikoje. Gal per tai ir lengviau įsikver-biantis į klausytojo širdį.

Kai dar neseniai paklaustau bičiulį grynai amatiškai apie kantatos kūrybinį procesą: ar jam anksčiau galvoje kyla me-lodijos, temos, ritmai, ar prie-šingai, jų jis ieško išeidamas iš eilėraščių teksto? -- kompo-zitorius neturėjo jokių abejo-nių. Kaip visas kitas dainas, taip ir kantatą jis pradėjęs pirmiausia nuo poezijos. Jis skaito visokių autorių eilėraš-čius, kol išsirenka, kuris pa-gindom naują dainą. Negreit, gimi, kuris ritmingas, muzi-

Los Angeles giedroje, kupini tradicinių šypsenų, jie pozuoja fotografiui. Kompozitorius tarp Ritos Lee-Kilmoneytės ir žmonos E. Budrūnienės.

L. Kančausko nuotrauka

kalus, patogus dainavimui, aiš-kios prasmės, įkvepiantis, dva-sią pagauantis ir kuris beveik pats prašosi melodijos. Tada jis jį daug kartų įsiskaitys, iš-mokstąs atmintinai ir kur eida-mas ar automobiliu važiuoda-mas, išsėdamasis ar pramo-gaudamas, imas nūniuoti, ieš-koti vieno ar daugiau motyvų, kai ką užsirašydamas, vėliau plėsdamas, kaitaliodamas, rink-damas naujų spalvų, gilindamas muzikiškai...

"Tėviškės namus" Brazdžio-nis jam rašęs specialiai kanta-tai ir, kiek mačiau pirmąjį pro-jektą, jis jau kiek skyrėsi nuo paskutiniojo: su įvairiais pakei-timais, net su truputį kitokiu kantatos vardu ir bene trim nau-jais posmais, kuriuos kompoz-i-torius jau darbo procese prašė poetą papildomai prirašyti, idant nestigtų teksto išsivystan-čiai muzikinei temai iššaugti. Tekstas, mano nuomone, išėjo vistiek dar ne visai tobulas dainavimui (žymiai per daug žvarbiųjų garsų ir kai kurie kirčiūti dvibalsiai neparankūs dainuoti, nes uždaro burnoje garsą, pvz., dažnai kartojamam žodyje (na ma i). Bet už tat sa-vo nuotaka patriotiškas, nostal-giškas, "išeišiškas", lyriškai dramatiškas, kupinas prasmų, žodžių - brazdžioniškas, visiškai patenkinantis laisvųjų lietu-vių dvasią savo dainų šventėje.

Žinoma, čia neieškotina jokių modernizmo ar forminių naujo-vių, kurių galbūt ir nereikia ma-sinio choro repertuarui. Šia pras-me ir poetas ir kompozitorius abu yra neoklasiškai suromantiz-mo atspalviu, glaudžiai atitinką mūsų visuomenės daugumos tra-diciniam skoniui ir konvencio-nalumui, kaip jau kartą minė-jau, - giliau, gražiau ir pras-mingiau išreiškiantys mūsų ka-tališkinės ir didžiūmoje tautinės srovės idėjas, negu abi parti-jas ir jų centrų valdybas drau-gėn sudėjęs.

Gal tik mum kai kuriem, pa-dažom ir vėjogaudom, dar kar-tais norėjusi, kad protarpiais būtų sulaužomi konvencionalumai, nusikalstama normom, pasigir-tų ne vien harmoniškai išvaly-ti tonai, Man patinka išmūrytos terasos ir sienos -- lygiai, gra-žiai, kaip nušifuotos, iš simet-riškų blokų ar plytų. Tačiau ne mažia ir net labiau patinka ne taip tiesios ir lygios, bet šurkš-čios, "asimetriškos", iš įvairių akmenų sukomponuotos, turin-čios lyg daugiau poezijos ir tar-si sukrautos kiek išsiblaškusio mūrininko ranka.

Aišku, masinė populiarų dai-nų šventė nebūtų pati geriausia vieta tokios rūšies mūrininkų eksperimentam.

Visa tai tik tarp kitko. "Tė-viškės namų" kantata yra nea-bejotinai stambus muzikinis poezijos veikalas, labai gražus, užburiantis, jaudinantis, gran-diozinis. Kelis kartus ją klausiau dalimis, ar prie pianino, kartą ištiesai paties dirigento

veks pravesti generalinę miš-raus choro repeticiją dainų šventės išvakarėse.

Tikrai, tariant brazdžioniš-kais kantatos žodžiais, "tikrai man širdis iš skausmo plyšta", kad tuo laiku šiemet niekaip ne-galėsiu atskristi į dainų šventę ir pagyventi "vienu mūsų džiaugsmu - Lietuvos pavasario diena".

Bet šiaip jau namie pasiliku-sieji mes čia vistiek mėginsime būti ramūs ir patenkinti. Be-rodas, jokiaio kitoje dainų šven-tėje Los Angeles laureatiška lie-tuvių kolonija nebuvo taip ge-rai atstovaujama ir gal chica-giškų laurų ar bent erškėčių šakelės nusipelnanti, kaip šie-met. Mūsų poetas, mūsų kompo-zitorius ir tos programos da-lies dirigentas, mūsų jaunoji pianistė Raimonda Apeikytė prie fortepiono, mūsų bosas so-listas Rimtautas Dabšys, - tai juk jau keturi grybai į sriubą, apie chorą nebekalbant, nes jį vistiek pakandins svetimšaliai.

Pritrūko mums tik deramai skambaus soprano solo partijai, ir dėl to baisiai gaila, kad šią funkciją teko perleisti chicago-tel Danutei Stankaitytei. Skaus-mą kiek mažina tik toji aplinky-bė, kad jei jau mums jie ir pri-metė svetimą, tai vistiek bent vieną iš pačių geriausių lietu-vių dainininkų Amerikoje.

Tad nors ir su mažu diegliu pašonėje, dėl to liksime ra-mūs ir kupini patikėjimo mū-sų muzikos astronautais. Jei dar tikrai koks nerimas dras-kys širdį, tai tik Miss Lithua-nia rinkimai, ką Palangoje ma-no generacijos jaunimas vadin-davo Grožio Karalienės rinki-mais. Kaip sau norite, gal per-daug neužsipašysiu: - jeigu jau taip neblogai išėjo su kan-tata, tai dar reikėtų mum ir gro-žio karalienės vainiko. Mūsų iš-rinkintoji kandidatė gi dainuos kan-tatą chore, ji yra puikiausių ne-oklasinių formų grožio ir, kaip pridera Hollywoodui, kiek pie-tietiško tipo (ne blondinė). O svarbiausia - dėvi dar ir kryže-lį po kaklu... Mūsų žibutė, kadai-se liauna mergelinkšte atvykū-si iš Australijos, čia užaugo ir sužibėjo Miss Los Angeles vainikėliu.

Tikėtina, kad Jaunimo kon-gresas deramai pažvelgs į vi-talinius, moralinius bei inte-lektualinius mūsų kandidatės duomenis ir nepamirš, kad ji iš Hollywoodo. O Hollywoodas turi savo atmosferą ir ambici-jas, kuriom užsikrečia daugelis merginų, net ir dantų gydytojų asistentės, Bob Hope, Oskarų teikimo ceremonijų meistras praėjusį pavasarį Santa Moni-cos iškilmių auditorijoje to ordi-no kandidatus ir jų gausius gerbėjus pasveikino žodžiais: - Šios dienos žvaigždės, rytojaus senatoriai ir gubernatoriai...

Ką ten su gubernatorialais. Mum, Los Angeles lietuviams, reikia tik karalienės. Tada ir visiems laureatam bus jauklau šildyti jos kartnos atspindžių blizgesiuose. O ir mum ktiem, paprastai liaudžiai, ne pro ša-lį...

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
LIETUVIŠKOJE JANSONŲ VASARVIETĖSE
CAPE COD VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA ATIDARYTA VASARAJIMUI IR
PRIIMA SVEČIUS.

Kreiptis: MARIJA JANSONAS — Vila AUDRONĖ,
87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. 02655
arba telef. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynus paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

ŽVILGSNIS PRO KILPĄ

Redaguoja Teisybės Mylėtojų Draugija

Į JAUNYSTĖS METUS GRĮŽTANT

Jaunimo Metai neabejotinai yra jaunystės metai. Seneliams šiomet, atrodo, nebūtų ką veikti, nebent tiksliai vaikiaičiams užsegti kelnų guzikus ar per naktį pasidėti prie jų lopšio, kol tėvai sugriš iš restorano namo atsipagurioti. Bet, kaip PLB atsišaukimo skelbiama, Jaunimo Metai turi būti visų lietuvių metai. O tai reiškia, kad ir vyriausiajai kartai šiomet yra būtina atjaunėti, arba, kitaip tariant, bent penkiasdešimčia metų savo veiksmais grįžti atgal ten, iš kur atėjome.

Na, o dėl to mes čia kaip tik ir abejojame. Mes abejojame, ar, šitaip mums atbuliems einant pirmyn į praėjusią ateitį, šitie išskardantieji Jaunimo bei Jaunystės Metai jau tikrai sustiprintų mūsų kovos ryžtą, aukos dvasia, veiklos ištvermę, tremties kančią, tėvynės ilgesį ir vadų autoritetą, kaip to pageidaujama.

Štai jūs tik įsivaizduokite, kas atsitiktų, mūsų senajai kartai savo veiksmais staiga atjaunėjus. Juk neabejotina, kad tokiu atveju kai kuriam socialdemokratui tektų grįžti atgal į kunigų seminariją, kai kuriam ateitininkui sendraugui į aušrininkus, kai kuriam tautininkui atgal į pavasarininkus, o neviena garbingai minkuota ponitė Chicagoj kliedėdama pradėtų naktį ieškoti Kauno geležinkelio stoties salės... Ir kam to reikia? Ir kas gi to nori? Be to, jeigu dar koks nusipelnęs veikėjas mūsų nustebimui staiga pragystų savo patriotinę prakalbą lenkiškai, žili dabartiniai veteranai šoktų muštis dėl mergų, o koks nors juodas gaivalas -- padus pasipustęs, su atgimusia jaunyste ir visu Milijoninio Fondo krepšiu į Braziliją?... Dievuli, susimilk ant mūsų!

Na, o jeigu mes taip, propagandos suvedžiooti dar vieną entuziastingą žingsnį -- ir atgal į vaikystę? Ak, ponuliai mano! Štai tik paregėkite, kad senas generolas vėl joja ant valockio avino į įsivaizduotą karą, kad maceiniškai moralus filosofas vėl glaudžia prie šieno kupetos piemenę, kad saikingo veiksmo diplomatas naktį vėl krečia svetimam sode obuolius, o rimto amžiaus Vliko, Alto ar Bendruomenės ideologas bei tremtinių tautos vadas basas ir botagu šmigodamas varosi išilgai Broadwayjį į Washingtoną deglają... O pridėkime dar, kad optimistinis žurnalistas riša katei prie uodegos pūslę, kad šiandieninis alvūdininkas žvelgia slapta pro pirties raktą skylutę į montserininkę, ar mūsųose išgarsėję poetai lyrikai rašinėja anglimi ant sienų ir tvorų rusiškų keiksmazodžius, -- ir gausime vaizdą visai tragišką.

Be to, nepamirškime, kad, šitaip įsibėgėjusi pakalnė, mūsų jaunystė bei vaikystė jau nebetoli ir nuo kūdikystės. Na, o kas tada, gerbiemieji propagandistai? Taigi, tada jau neabejotinai visi suvažiuotume į Jaunimo Kongresą be kelnų...

Vadinasi, -- Jaunimo Metai tebūnie jaunimo metai, o seniams jokių būdu neverta leisti į pavojingus eksperimentus atjaunėti, nes tada tik patys pargriautume per ilgus dešimtmečius sunkiai užaugintą savo autoritetą.

KO NEPRIKLAUSOMOJ LIETUVOJ BUVO PER MAŽAI?

1. Teritorijos, kad tyčiai ir patogiai galėtų klestėti daugpatystė.

2. Pinigų, kuriais būtų galima pridengti savo kvailystę.

3. Prezidento kėdžių, nes, vienam sėdantis, reikėjo kitą išversti.

KULTŪRINĖS NESVEIKATOS SKYRELIS

PERANKSTYVAS GIMDYMAS

Politikų tarpe jis pasireiškia prakalbinio karščio pakilimu ir kliedėjimu, kad Jungtinės Tautos išvys iš Lietuvos bolševikus ir gražins nepriklausomybę.

Literatūroje yra tie atvejai, kai garbės troškulio nukankintas rašytojas, sugalvojęs dar tik veikalo antraštę, prašo Lietuvių Enciklopedijoje įrašyti, kad tokį veiklą jau turi rankraštyje, arba -- kai imasi rašyti 1000 dolerių konkursui romaną, dar niekad neskaityęs lietuvių kalbos gramatikos.

Ypač sunkiai ir gąsdinančiai rėkdamos prieš laiką savo meną gimdo bebalsės dainininkės.

GIGANTOMANIJA

Tai yra įsisenėjusios negydomos grafomanijos padarinys. Skiedalininkų pašlakstytas grafomanas pradeda nepaprastu tempu augti, kol išauga net iš savo trumpų kelnų. Kadangi mes esame iš prigimties labai

kukli ir lyrinė tauta, tai niekas nedrįstame atkreipti jo dėmesį į apnuogėjusią bambą, o stengiamės pridengti ją savo kepurėmis, nors gigantomanas iš aukštybės arogantiškai spiaud mums ant plikos galvos.

KRITIKŲ IR REPORTERIŲ
CUKRAUS LIGA

Pradžioje ji pasireiškia dar tik trukčiojančiu skystimėlio laistymu į laikraštinių popierių, gi vėliau, iš susijaudinimo jau pūslės nesulaikant, dažnai išsiliujama bespalviu sachariniu skiedalu nuo Atlanto iki Pacifiko.

Neminėdami šių ligonių pavardžių, čia tenorime pacituoti tiksliai kelis autentiškus šio raso pavyzdžius:

"... Beveik visi vaidintojai buvo jauni aktoriai, tačiau veiklas pastatytas puikiai ir visas vaidinimas buvo išlaikytas vientisame kelyje į triumfą..."

"... Juozas Rutkauskas, nors dėl ligos ir negalėjo lankyti repeticijų, enkavedisto vaidmenį pasiekė tokio tobulumo, kad ir artistas Kačinskis turėtų pasitempti..."

"... Šioje vietoje autorius savo psichologine analize toli pralenkia Dostojevskį ir mus apakina lietuviškojo genijaus žviesa..."

"... Duokite mums daugiau tokių koncertų!... Daugiau tokios lietuviškos lakštingalos balsų!... Tada mes jaučiamės pakelti dvasia, suplasnojame protėvių galybę... Mes norime kovoti ir dar kartą kovoti... Dainuok, lakštingala, ir vesk mus, kur Nemunas šaukia..."

Tokiam vandenėliui susemti, redaktoriai savo bendradarbiams turėtų nupirkti atitinkamos formos puodelį.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Už koegzistenciją!

Mūsų čia spausdinama kultūrinio bendradarbiavimo sąjūdžio emblema vaizdingai išsako pačią šakninę šios srovės idėją, kuri turėtų suvesti nuoširdžion sąveikon buržuazinius nacionalistus ir komunistinius buržuus. Žodžiais tariant, tai yra "tautinė forma ir komunistinis turinys". Šiuo bendradarbiavimo keliu jojant, Antanas Sniečkus galėtų patogiai dėvėti jam Balfo atsiųstą amerikoniško kirpimo kostiumą, visai nepakeisdamas savo galvos komunistinio turinio, o Pranė Lapienė, pasipuošusi kuni-gaikštienės Birutės apdaru, -- Katiušos išsižiojimu ir A. Sniečkaus keiksmazodžiais burno-

ti kadaisė atsikviestus savo dipukus -- kultūrininkus. O jau vėliau -- Vlikas galėtų sunkvežimiu Brooklyne pervaziuoti per strėnas Lietuvoj bolševikų nuteistą jį kun. L. Jankų, o Justas Paleckis -- reabilituoti Vaclovą Sidzikauską.

Aplamai, tokio bendradarbiavimo galimybės yra neribotos.

TARYBINIAME ROJUJE

Ieva Adamui:

-- Nebijok, paragauk, paragauk, drauge Adamai! Žinok, jog tai yra vienintelė mudviem belikusi tikra priemonė išsigelbėti iš sovietinio rojaus.

KETURI JAUNIMO METŲ LAIKAI

PAVASARIS

VASARA

RUDUO

ŽIEMA

A. A.

PAVASARIO GIMIMAS

Supas žaliuos lapuos žalias pumpurėlis.
Skyla žalias lašas saulės spindulys.
Perveria tau širdį žalias žvilgsnių strėlės,
Ir prie žalio krūmo parblokštas guli.

O balti amūrai mylimą kaip žiedą
Nuo šakos pabarsto velnio tabaku, --
Ir girdi: į žemę iš dangaus atgieda
Pūko debesėly transportas vaikų.

LAIŠKAI

Gerbiemieji,
Žmonos gundomas, drįstu į Jus viešai kreiptis patarimo. O reikalas toks:

Aš esu, kaip sakoma, jau seno amžiaus buv. Žymus žmogus ir, kaip sakoma, savo laiku daug nusipelnęs. Dabar mano amžiaus ir veiklos sukakties proga įvairios organizacijos ir privatus asmenys man ruošia pagerbimus. Tas būtų neblogai, bet pradėjau abejoti jų pagerbimų tikslu. Na, tik paklauskite.

Štai New Yorke privačiam mano pagerbime rengėjai iš to pelnė 363 dol., Chicagoj -- 420 dol., Detroite, kaip sakoma, 230 dol., ir dar esu tam reikalui kviečiamas į Clevelandą ir Los Angeles. Svarbiausia, man iš viso to pelno rengėjai nė cento neduoda, nors esu vargingas pensininkas. Be to, nuo tų pagerbimų labai pavargau ir sveikata sušlubavo.

Sakykit, ar dar leistis man taip įkyriai gerbiama? Kaip man atsikratyti tų gerbėjų, kurie, kaip atrodo, iš mano tų buvusių "muopelny" tik pelnosi?

Jūsų J. K.

Redakcija:

Parašykite savo pagerbimų rengėjams, kad jau numirėte.

TĖTĖ IR MAMA

(Ateities modernių vaikų poezija)

Algis, Vytas ir Marytė
Išsipuošę kambarytį
Žaidžia tėtė su mama:

Algis -- tėtė skalbia kelnias,
Trankos puodais virduliais --
Vytas -- draugas, tarsi velnias,
Gundo mamą kutuliais.

Algis geria aspiriną,
Vytas -- scotchą su ledu,
O Marytė jau marina
Vodkos dvigubas už du.

O kai tėtė suvalkėjęs
Bėga svečiui virt kavos, --
Vytas, zuikiu pašokėjęs,
Stato Marę and galvos.

ir paprašykite aukos jūsų antkapiui pastatyti. Tada jie tikrai daugiau neatsimins nei jūsų, nei jūsų muopelny, ir galėsite ramiai baigti senatvę.

ANTANAS MACEINA APIE VELNĮ

Velnio asmenybę mūsųose jau daug kas yra mėginęs įvairiais atžvilgiais pakeidenti, bet pro jo juodą ir gauruotą skūrą iki šiol dar vis nedaug į jo esmę rimtai mokslininkai buvo įsisipirinti. Štai prof. Pranas Skardžius mano kad velnias tėra tik vyriškos giminės vėlė, mėgstanti ir po mirties dar vyriškai paįsdaugauti. Albinui Valentiniui velnias yra tikras žemaičių bendruomenės narys, mokąs net solidarumo mokesčių, Vliko nuomone jis yra mūsų tarpe užsislėpęs komunistas, vis gundąs mus į kultūrinis mainus, o šiaip diletantinškai liaudžiai visas velnias yra tik smagus keiksmazodis nuoširdžiausiam jausmui išreikšti.

Bet štai pagaliau apie velnią susilaukėme ir tikrai rimtos filosofo dr. Antano Maceinos studijos. Savo veikale "Niekšybės paslaptis" dr. A. Maceina mūsų velnią jau iškrato visai nuoga iš kailio ir su mokslininko padidinamuoju stiklu prie jo prieina iš priešakio ir iš užpakalio. Ir ką gi gerbiamas daktaras apie velnią patyrė naujo, dar mums nežinoto? O, va, jums net dešimt punktų iš aukščiau minėto rimto mokslinio veikalo:

1. Žmogus bijo velnio.

2. Žmogus niekad negali būti pažymėtas tiesioginiu velnio ženkle.

3. Žmogus stoja velnio tarnybon su tarnavimo vardu.

(Nukelta į 6 psl.)

Australijos lietuvių jaunimo delegacija, atvykusi dalyvauti Jaunimo Kongrese, pasitinkama Los Angeles aerodrome. Kairėje su gėlių puokšte stovi Jūratė Reisgytė, išgavusi Paleckio parašą ant peticijos lapo.

IŠ RAMIOJO VANDENYNŲ RAJONO SKAUTŲ GYVENIMO

Daugumai jau yra žinoma, kad L.A. skautiško jaunimo tėvai ir rėmėjai nupirko 12.5 akrų miško Big Bear ežero apylinkėje, stovyklavietės įrengimui. Ja galės naudotis visas lietuviškas jaunimas ir stovyklauti mėgėjai.

Šis gražus pušyno sklypas kainavo apie \$11,000. Grynais jau surinkta \$8,000. Skolos liko \$3,000. Būtiniausiems įrengimams įvykdyti reik dar \$3,000. Todėl skautiškas jaunimas maloniai prašo tėvus ir pažįstamus prisidėti prie šio būtiniausio tikslo įgyvendinimo. Rugpjūčio mėn. 13-27 d. yra numatyta skautų-tų stovykla jau savoje naujoje stovyklavietėje. Tikimės, kad po 2 savaičių stovyklos lietuviškoje aplinkoje, jaunimas sugrįš į namus su dideliu bagažu įvairių dainų ir turtin gesniu lietuvišku žodynu. Tad sudarykime jiems tas būtiniausias sąlygas, kad mūsų svarbiausias tikslas -- lietuviškos dvasios ir kalbos išlaikymas -- būtų įgyvendintas jaunimo tarpe.

Aukas galima įteikti bet kuriam k-to nariui: A. Avižieniui, B. Budginui, R. Dabšui, A. Kiršoniui, O. Mikuckienei, J. Matulaičiui, J. Navickui, J. Pažerai, P. Pakalniškiui, K. Pažemėnui, A. Pažiūrienei, J. Steikūnui. Čekius prašau

MACEINA...

(Atkelta iš 5 psl.)

4. Velniškasis anapus gali nusileisti į žmogiškąjį šlapus ir čia išvystyti savo veiklą.
 5. Velnias niekad nesirodo žmogui tikruoju savo pavidalu.
 6. Velnias nemylti ir todėl neverkia.
 7. Pustrečio centnerio sverianti žmona yra velniško šikūnijos simbolis.
 8. Velnias yra Dievo beždžionė.
 9. Velnias yra pilnutinis bedievis.
 10. Antikristinė dvasia yra velnio kunigystė.
- Taigi manome, kad dabar šis niekadėjas jau yra demaskuotas galutinai, nes kaip veiklą perskaitę įsitikinam, -- dr. A. Maceina ne tik paprastą velnią, bet ir patį antikristą savo nuogą delnu yra pačiupinęs už uodegos.

rašyti: Lithuanian Scouts Assoc. vardu.

Stovyklavietei įrengti planai jau ruošiami. Visi esamieji ir būsimieji inžinieriai -- architektai yra prašomi dalyvauti įrengimo planų konkurse. Dėl sąlygų ir informacijų prašau kreiptis į inž. J. Navicką šiuo adresu: 15425 Golden West Huntington Beach, Calif.

Konkurso terminas liepos 10 d.

Taip pat esu paprašyta ta pačia proga pranešti, kad visų skautų-tų tėvų ir rėmėjų susirinkimas stovyklavietės reikalais įvyks liepos mėn. 17 d. tuoj po pamaldų parapijos salėje. Dalyvausime visi, nes tai mūsų visų ateities stovykla. Kuo gražiau ir patogiau įrengsime, tuo bus maloniau.

s. A. Pažiūrienė

OMAHOS LIETUVIŲ VEIDAI IR DARBAI

* Po ilgos ligos mirė sav. kūrėjas ir kūr. laiką buvęs ALTS-gos Omahos skyriaus narys Antanas Kavaliauskas.

* Med. dr. Juozas Petrionis prieš kurį laiką iš Omahos išsikėlė ir atidarė medicinos kabineta Woodbine, Iowa.

* Šeštadieninė liet. mokykla šiais metais gyvuojanti moterų mokytojų dėka mokslo metus baigė gegužinė viename Nebraska valstybės parke. Daugiausia veiklos mokyklos reikalu parodė mokytojos D. Sulskenė ir L. Antanėlienė.

* Šimtas dolerių mano kišenėje manęs nepadarys turtingu, o atidavimas jų Lietuvių Fondui nepalikis manęs vargšu, taip pareiškė įstodamas į LF dešimtas jo narys Omahoje -- Juozas Navakas.

MARTYNAS TRAUTRIMAS, lektorijaus Fremont, Nebr.,

Midland College pakeltas į asistentų profesoriaus postą ir išvyko ispanų kalbos studijų testą į Meksiką. M. Trautrimas Midland College dėsto ir vokiečių kalbą.

ROMAS ČEJAUSKAS, inžinerijos dalinių pirmasis leit., archit. ir parašutininkas, grįžo iš Vokietijos ir šiuo metu atostogauja pas tėvus. Po atostogų išvyksta į Vietnamą.

RAMINTA CICĖNAITĖ -- MUZUMDAR baigė politinius mokslus bakalauro laipsniu N. Mexico universitete, Albuquerque. Kaip antraeilis dalykus baigė ispanų kalbą ir istoriją. Tolimesni jos darbo planai kol kas nežinomi.

ONUTĖ DAMAITĖ baigė Omahoje esančiame Creighton Univ. chemijos mokslus bakalauro laipsniu ir šiuo metu dirba to paties universiteto medicinos tyrimų laboratorijoje. Gavusi du pasitilimus asistentės vietai (iš John Carroll univ. Clevelande ir Detroito univ.) pasirinko Detroitą ir ten prsidėjus mokslo metams kartu sieks ir Master laipsnio.

* Kun. L. Mustelkis, Gerojo Ganytojo vienuolyno Omahoje kapelionas, išvyksta vasarai į Europą.

(vš)

JUOZAS ŠLAJUS

KĄ RASIU SUGRĮŽES?

ATSIMINIMAI (15)

Priešakyje ėjo rusas, ginkluotas šautuvu ir durtuvu, viduryje vienmarškinis vyras, pakeltomis rankomis, o už jo su užmaitu durtuvu ant šautuvo ir nugaron atstatęs iš paskos sekė kitas kareivis.

Kareivių grupė išsivedė pakeltomis rankomis vieną lietuvį, o sekančioji skubiais žingsniais atėjo išvesti kitą. Ir taip ginkluota grandinė tempė mirčiai niekuo nekaltus žmones.

-- Dieve mano, pravėdė vienmarškinę Pranconienę, -- šnabždomis pranešė kamerai prie durų stebėjęs kitas kalinys.

Tas siaubingas triukšmas ir vedimas kalinių iš vienučių tęsėsi apie valandą. Įtemptai laukėme kuomet atrakins mūsų duris ir įsakys visiems išeiti. Bet tas koridoriaus trankomų durų ir kareivių žingsnių triukšmas nutilo, ir vėl viskas paskendo nakties tyloje. Du šautuvo ar pistoleto šūviai iššauti kalėjime ar jo kieme visus išgąsdino ir sukėlė baimę, kad jau pradėjo šaudyti kalinius. Po to urzgė sunkūs auto motorai ar tankai. Tikrumoje, turbūt sunkvežimiai ar autobusai, išvežę surinktus kalinius. Stipriai sukandau savo dantis, kad jos nekalentų kaip kaimyno. Per ilgus nusilpusių nervų įtempimas darė juos neatspariais ir pervargusiais.

Dar kartą iškėlė klausimą nesutarėme, ar gulėti apsirengusiais ar nusirengusiais. Drabužiai iš mūsų nebuvo atimti, nešiojome savus, kokius turėjome. Tik visos sagos buvo išpiautos ir neturėjome diržų. Gulėjau neapsirengęs, bet kelnes ištiesiau vienoje pusėje, o švarką kitoje ir laikiau uždėjęs ant jų rankas ir prispaudęs prie savęs.

-- "Žinoma, žalčiai mūsų J-kaitį taip pat išsivedė, nes buvo nuteistas mirties bausme", -- pagalvojau.

Keistas būna žmogaus nervų nuovargis šio pavojaus metu. Kai paskutinė ginkluotų kareivių grupė apleido koridorių ir nebesugrįžo išsivesti, netrukus užmigau lyg apsvaigęs. Ne tik aš vienas, bet visa kamera, o gal net visas kalėjimas. Ir jei šio miego metu būtų įvykęs kalėjimo susprogdinimas ir staigi mirtis, būdami giliame miege, gal būtume net skausmo nepajutę.

Kai kas ir šiandien dar tikina žiną, kad Kauno kalėjimas tikrai buvo užminuotas ir parengtas susprogdinimui, kaip ištikrųjų kad buvo užminuoti fabrikai, tiltai, radio stotys ir kiti pastatai Kaune. Tačiau neteko patirti, ar tai buvo tiesa. Ir jei tiesa, tai kas sutrukė susprogdinimą ir 2300 kalinių gyvybes išgelbėjo?

IŠAUŠO LAISVĖS RYTAS

Nubudau ant čiužinio toje pačioje pozėje, kokioje užmigau. Pradarau akis ir nustebęs dairausi. Ankstyvas rytas ir pavasario saulės spinduliai veržiasi pro kalėjimo užkaltus langus.

-- Kaip švenčiausių Velykų rytas, -- prašnekau keldamasis iš guolio.

Tikriausiai visi kaliniai tik dabar tenubudo. O pailsėjęs ir išmiegojęs jaučiausi kaip namie, savo lovoje.

-- Dėmesio, klausykite! Mūsų koridoriuje nėra sargybinių! -- pasigirdo pirmas balsas pro langą iš vienos kameros.

-- Dėmesio vyrai! -- pasigirdo vėl balsas iš moterų skyriaus. -- Bokšteliuose apie kalėjimą nebėra sargybinių! Vyrai, laukimės iš kalėjimo ko laukiame?!

-- Dėmesio, dėmesio visiems! -- šaukė vyro balsas. -- Mes išlaužėme savo duris! Koridorius tuščias, niekur nesimato sargybų!

Visų veiduose didis džiaugsmas ir viltis vėl gyventi.

-- Vyrai, laukime ir mes savo duris, -- visi sutarėme.

Iš karto kaliniai pradėjo laužti viso kalėjimo duris. Ir sudrebėjo senasis Kauno kalėjimas. Visose kameroose mušė į duris stalais, radiatoriiais ir pečiais. O kalėjimo užraktai buvo stipriai ir iš karto porai tūkstančių žmonių mušant į visas kalėjimo duris, kilo siaubingas triukšmas. Tikriausiai Kauno sunkiųjų darbų kalėjimas pirmą kartą savo istorijoje pergyveno tokią revoliuciją ir "drugio" krėtimą.

Ir mes visi sukibę į didelį stalą pradėjome juo daužyti duris. Stalas trūkinėjo, o durys nepasidavė.

Bet tuo pačiu momentu kažkas koridoriaus pusėje prastūmė "vilkeli" ir pro langelį sušuko: -- Nedaužykite -- leiskite aš atplėšiu! -- ir pradėjo laužti duris iš koridoriaus pusės.

Durys atsidarė, o tarpduryje stovėjo pusnuogis, suprakaitavęs ir laikydamas geležinį iešmą rankose Vytautas J-kaitis!

-- Vytaite, tu gyvas! Mes manėme, kad praėjusią naktį tave išvežė? -- ir iš džiaugsmo puolė į glėbius.

-- Tai Dievo stebuklas! Vienutėje buvome du mirtininkai. Prieję enkavedistai ilgai žvangino raktus, norėdami atrakinti vienutės duris. Nuėjo,

(Bus daugiau)

Autobusas "pabėrė" Dainavos stovykloje jaunimo vadovus.

G. Naujokaičio nuotrauka

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* **POVILAS ALEKNA** iš Sydnejaus, Australijoje, ir Julija Plukienė, neseniai atvykus iš Lietuvos, clevelandiečio Prano Alekno brolis ir sesuo, lankantis Clevelande, vizitavo Dirvos redakciją ir susipažino su laikraščio leidimo darbu bei pasidalino išpūdžiais iš tų ilgų kelionių.

Alekno yra nuolatiniai Dirvos skaitytojai ir rėmėjai.

* **DAIL. Č. JANUŠAS** atsiuntė Dirvai 10 dol. auką, kartu dėkodamas už Clevelando lietuvių visuomenės dėmesį jo suruoštai kūrinių parodai.

* **ADA MAKARSKIE-NĖ** staigiai ir netikėtai mirė Clevelande birželio 23 d. Nuliūdime liko vyras Povilas ir sūnus Gediminas Makarskai. Velionė pašarvota Jakubs & Son laidotuvių namuose 185 gt. Laidojama birželio 27 d. pirmadienį, 9:30 val. iš Naujosios parapijos bažnyčios.

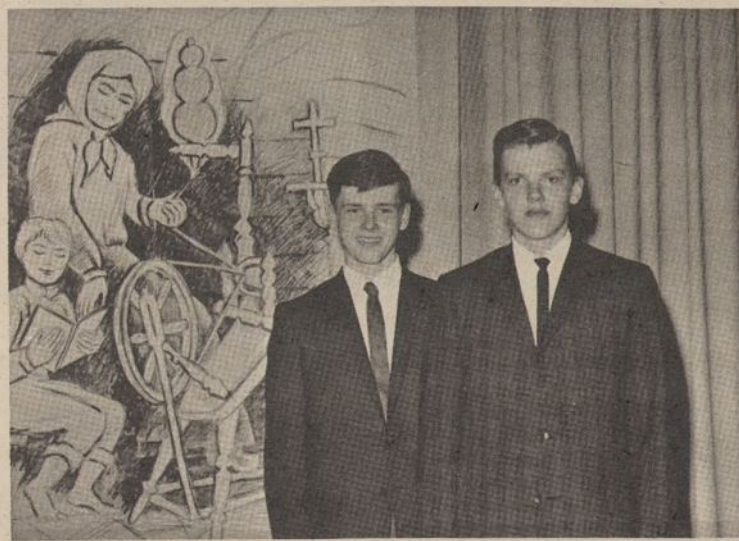
* **J. GARLA**, Dirvos bendradarbis, siunčia linkėjimus iš atostoginės kelionės po Vak. Ameriką.

Pasidžiaugę S. Dakotos, Wyoming ir Californijos gamta, Garlų šeima grįžta į Jaunimo Kongresą Chicagoje.

PARDUODAMAS NAMAS

East Clevelande netoli Rapid Transit. Parduoda savininkas (dėl nesveikatos). 10 apstatytų kambarių. Prienama kaina. Geros pajamos iš nuomininkų.

MU-1-5909

Clevelandiečiai A. Bielinis ir K. Sušinskas šiemet baigė Aukšt. Lituanistinę mokyklą. J. Garlos nuotrauka

* **SPECIALŪS CTS** autobusai operuos tarp Public Square ir Edgewater Park sekmadienį, liepos 3 d. Tai didelis patogumas norintiems dalyvauti JAV nepriklausomybės šventės išvakarių festivalyje. Autobusai pradės vykti 6.15 val. vak. Grįžti pradės apie 10 val. vak. Kaina -- 10 centų.

* **TUKSTANČIAI ŽMONIŲ** kiekvienais metais vyksta aplankyt istorinę Gedulingosios Motinos šventovę į Frank miestelį, Ohio.

Ir šiemet, liepos 10 d., organizuojama kelionė iš Clevelando. CTS autobusai vyks iš Public Square liepos 10 d. tarp 8:30 ir 9 val. ryto. Grįžtama iš Frank 5 val. p.p.

Bilietų kaina -- 3 dol. suaugusiems ir \$1.75 vaikams iki 12 m.

Bilietus galima užsisakyti iš anksto siunčiant čekį ar pašto perlaidą: Tours, Cleveland Transit System, 1022 Carnegie Ave., Cleveland, Ohio 44115, arba išgijant CTS informaciją kioske, Public Square.

* **Čiurlonio Ansamblio** autobuse yra laisvų vietų. Norintieji vykti į Dainų šventę Chicagoje, gali kreiptis į Vladą Plečkaitį telefonu 731-7699 (vakaraais). (71-73)

* **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

HELP WANTED MALE

Machinists

SHOP PRODUCTION TRAINEES

Recent high school graduates wanting to learn machine shop work.

FITTING WELDING

Other Shop Occupations

Why not graduate into a job and a career. Apply at shipping dept. 8:30 to 11 A.M.

May-Fran Mfg. Co.

1710 Clarkstone Rd.
Cleveland, Ohio

An Equal Opportunity Employer

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components

KELLER-HYDROTEL
Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE GERA VALANDINI ATLYGINIMA IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours 8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL 341-1700

for an interview convenient for you.

An Equal Opportunity Employer

NAUJA MOKYMO PRIEMONĖ

Šis naujas mokyklai ir namams lietuvių kalbos vadovėlis, kurio antraštė yra PRATIMAI, daro perversmą lietuvių kalbos mokymo srityje. Jis leidžiamas sąsiuviniais, kurių viena serija yra išimamų lapų rinkinys, antra -- įrišti sąsiuviniai. Be to, iki šiol buvę žinomi vadovėliai, kaip Žiugždos Gramatika, kur tik taisyklės, paradigmos ir jablonskinės virtynės pavyzdžių, tokie vadovėliai yra atmetami. Naudotis atsilikusių vadovėlių yra atskira problema: reikia ryžto, reikia ištvermės ir reikia daug laiko. Naujasis Pedagoginio Lituanistikos Instituto leidinys yra kitoks: įdomus, lengvai įmanomas ir ne-reikalauja ilgo laiko uždaviniui atlikti.

Veikalo autorius D. Velička į šį darbą yra įdėjęs didelę savo patirtį, sutelktą nuolatinio darbo metai iš metų varomą vykdančią programą lituanistinių mokslo įstaigų: minėto Instituto ir Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos. Prie prisideda ir jo veikla vykdančią įvairius kitus švietimo uždavinius, kaip mokykloms vadovėlių leidimas, instruktorių personalo telkimas, įstaigų mokslinio lygio kėlimas, mokslinės lituanistikos bibliotekos organizavimas ir t.t. Tokio pobūdžio darbas amerikinėse mokyklose yra labai aukštai įkainojamas, gi lietuvių mokykloms ir lietuvių visuomenei D. Veličkos darbai teikiami kaip idėjinė auka. (Jo darbas leidžiamų PRATIMŲ sąsiuvinio kaina \$2.00 yra tik pagalba spausdinimo išlaidoms padengti).

Užsiminta leidinio išleidimo kaina. Yra nūdien žinoma, kad išleidimas kurio specialiosios veikalo esamomis aplinkybėmis kelia daug sunkumų ir rūpesčių. Šis 60 pusl. PRATIMŲ sąsiuvinys, būdamas inovacinis ir leidžiamas dviejų tipų, buvo ypač ne-lengvas uždavinys išleisti. Bet kokia dabar galėtų būti kaina šių PRATIMŲ autoriaus darbo? Kokia yra kaina bet kurio lietuvių tautinio kultūrinio darbo? Atsakymai į šiuos klausimus lieka tiems, kas naudosis PRATIMAI, kas va-

dovaus ateityje mūsų tautos darbams.

Naudojimasis D. Veličkos PRATIMAI, kaip ir veikalo sudarymas, yra būdingas ir specialus. Anksčiau laikraščiuose buvo pasakyta kad čia pratimų forma dėstoma lietuvių kalbos gramatikos dalykai. Ta forma yra būdinga savo lengvumu. (J. Ignatonis, Draugas 4.2., pratimus skiria nuo vadovėlio. Bet jis nežinojo šių pratimų, kurie esmėje yra vadovėlis).

Šie D. Veličkos PRATIMAI yra skirti lietuviams visur, kur jie šiais laikais begyventų: Amerikoje (Šiaurinėje ir Pietinėje), Anglijoje, Vokietijoje, Australijoje ir visur kitur, imant ir Lietuvą, jei tik maskoliai ten to netrukdytų. Kur skaitomas lietuviškas laikraštis, ten šis PRATIMŲ leidinys bus žinomas ir, reikia tikėti, bus naudojamas. Pratimai veikia labiau kaip žaidimas, kaip pramoga; jie veikia kitaip, negu abejingas senoviško vadovėlio kalimas, ir jie tinka kiekvienam norinčiam pažinti pagrindinius lietuvių kalbos klausimus.

K. A. Girvilas,
Ped. Lit. Inst. lektorius.

HELP WANTED MALE

WELDERS

Automatic welders\$3.20 hr.
Micro Welders\$3.20 hr.
Inner Shield Welders\$3.20 hr.
Submerged Arc Welders ..\$3.20 hr.

MUST BE ABLE TO PASS TEST

Whitehead & Kales

58 Haltiner

River Rouge, Mich.

An Equal Opportunity Employer (62-76)

JOURNEYMEN

OR

1st CLASS SKILLED TOOLMAKERS

Experienced on special machines 58 hour minimum week. 1st & 2nd shift.

Phone Mr. RAE
313 — JO 4-6800

(70-79)

MAINTENANCE FOREMAN

Ability & exp. with production line mechanical problems. Textile machinery exp. helpful but not necessary. Able to supervise machine shop personnel & direct machine fabrication & erection with some knowledge of control, N. E. plant. Crown Products, 2121 Wheatstheat Lane Phila., Pa. Phone: PI 4-44 52.

(70-76)

HELP WANTED MALE

DESIGNERS AND PROJECT ENGINEERS

Real opportunities challenging positions with one of the nation's leading manufacturers of materials handling equipment, part of a growing multi plant operation. Big company benefits and opportunities, with smaller company working environment. This is a permanent position, contact

Russel Corlett Chief Engineer

May-Fran Mfg. Co.

1710 Clarkstone Rd.

Cleveland, Ohio

Phone 486-5000

An Equal Opportunity Employer

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ!

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN TOOL & DIE MAKERS

APPLY CALL OR WRITE

Handy Things Manufacturing Co.
North Rowe St., P. O. Box 370
Ludington, Mich.
616 — 842-8940

(69-72)

EXPERIENCED GEAR MEN

AGE NO BARRIER

Plenty overtime. Job shop operation. Setup jobs & run barber colmans, fellows & threadmills.

ASK FOR S. KOTAS.

Universal Gear

1301 E. McNichols

Detroit, Mich.

(69-75)

HELP WANTED FEMALE

PUBLIC HEALTH NURSES — home health nursing service, & other staff positions general public health nursing programs. Retirement plan, annual and sick leave; 40-hour, 5-day week. Salary range up to \$6200 depending upon qualifications. General educational and cultural area, good residential area. Apply Girard Veen-schoten, M.D., Director, Allegan County Health Dept., County Building, Allegan, Mich. (69-75)

MEDICAL SURGICAL INSTRUCTORS

(2)—St. Mary's School of Nursing offers an NLN accredited three-year diploma attend Edgewood College the first year. The school has an enrollment of 145 students. Excellent clinical facilities are available at St. Mary's Hospital. A modern new wing with 125 additional patient beds is nearing completion. Salaries are commensurate with experience and education. Baccalaureate degree with teaching experience acceptable; master's degree in nursing preferred. The school is located in a progressive metropolitan area, surrounded with nature's beauty and near a large medical center. Write Director, St. Mary's School of Nursing, 1100 Delaplaine Court, Madison, Wis. (71-73)

INSTRUCTORS — in medical, surgical, maternity, and pediatric nursing, needed immediately for an expanding, NLN accredited diploma program. B. S. degree required; master's preferred. Responsible for clinical teaching and supervision of students. Salary based on education and experience. General liberal personnel policies. General hospital of 400 beds has excellent facilities and a medical staff of over 60 specialists. A unique situation of a large medical center in a university center. Write or call 715 — 384-9393. Educational Administrator, St. Joseph's Hospital School of Nursing, 509 St. Joseph's Ave., Marshfield, Wis. 54449. (71-76)

SCHOOL GUIDE

SACRED HEART SCHOOL RESIDENT SCHOOL FOR BOYS GRADES 4 THROUGH 8 BROTHERS OF THE SACRED HEART

ANDOVER, MASSACHUSETTS
ALL INQUIRERS DIRECTED TO BROTHER JOSEPH

(71-77)

DESIGNERS ESTIMATORS DIE MAKERS MOLD MAKERS

Aggressive company needs men experienced in progressive dies, plastic and die cast molding. Permanent employment, full fringe benefits.

APPLY IN PERSON OR CALL

ROBIN PRODUCTS

27027 GROESBECK HWY. WARREN, MICH.
839-8800

(72-74)

ŽIEMINIAI LANGAI IR DURYS IVAIRIAUSIU ĮŠDIRBINIU TVOROS. STOGELIAI IR KITI MODERNŪS NAMU PAGERINIMAI

KOSTAS BUTKUS

Chicagoje

Telef. PR 8-2781 rytais ir vakarais; LU 5-6291 bet kuriuo laiku

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND
HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DAR KARTĄ

primename Dirvos skaitytojams, kad liepos ir rugpjūčio mėnesiais laikraštis išeis du kartu į savaitę — trečiadieniais ir penktadieniais.

Pirmadienio, liepos 4 d. laida tuo būdu jau nepasirodys.

• **O. ir K. Jankūnai**, iš Lodi, N. J., per Dirvos atstovą St. Lukoševičių įnešė Vilties Draugijai 10 dol., kaip užuojautos ženklą V. ir J. Jankūnams, jų tėvo ir uošvio Vinco žemaičio mirties proga.

• **Solistė Aušra Vedeckaitė** atvyksta į P. L. J. Kongresą, kur dalyvaus kongreso bankete išpildydama, kartu su sol. Rimtautu Dabšiu, lietuviškų dainų ir operų arijų programą. P. L. J. K. banketas įvyks liepos 2 d., šeštadienį, 7 val. vakare, Conrad Hilton viešbučio "Grand Ballroom" salėje, Chicagoje. Bilietai į kongreso banketą gaunami pas Algį Marchertą, 4619 So. Keating St., Chicago, Ill. 60632, tel.: LU 5-1187. Taip pat Marginiuose, 2511 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629, tel.: PR 8-4585 ir P. L. J. K. Bustinėj, Jaunimo Centras, 5620 So. Claremont St., Chicago, Ill. 60636, tel.: 776-4577 skambinant tarp 6 ir 9 val. vakare. (Sk.)

• **P. L. J. KONGRESOBANKETAS**, kuris įvyks liepos 2 d., 7:00 val. vakare, Chicago's Conrad Hilton viešbučio "Grand Ballroom" salėje, yra visiems gera proga susitikti su seniai matytais draugais ir praleisti suvažiavimus: tai "Kursantų" karininkų laida, ir "Maironio"

gimnazijos Kemptene, Vokietijoje, pirmosios laidos abiturientai.

Taip prisijungus prie P. L. J. K. banketo, tikimės, kad "Kursantai" ir "Maironio" gimnazijos abiturientai turės dvigubą malonumą susitikus senus draugus iškilioje banketo atmosferoje.

• **DANGUOLĖ MARKUTĖ**, vadovauja P. L. J. Kongreso banketo rengimo komitetui ir kruopščiai rūpinasi, kad visi svečiai būtų maloniai priimti, pavaišinti ir geroje nuotaikoje atšvestų P. L. J. Kongreso užbaidimą. Jai įvairiuose darbuose talkininkauja: dr. Algis Marchertas, Janina Tallat-Kelpšaitė, Kristina Bulotaitė, Pijus Bielskus, Dalė Lukienė, Jūratė Tamulaitienė, Alė Kėžėlienė ir Nijolė Manelienė. Visais Kongreso banketo reikalais prašom kreiptis į Danguolę Markutę, 1307 N. 17 St., Melrose Park, Ill. tel.: FI 5-3258.

Bankete dalyvauti kviečiama visa lietuviška visuomenė, kuri savo gausiu atsilankymu parems P. L. J. Kongresą ir prisidės prie banketo pasisekimo.

• **BUV. PRIENŲ "Žiburio"** gimnazijos mokytojų ir mokinių suvažiavimas įvyks liepos mėn. 3 d. Chicagoje.

9 val. iškilmingos pamaldos Jezučių koplyčioje, 5620 S. Claremont Ave. Tuojuo po pamaldų žuvusių kovotojų dėl Lietuvos laisvės prie Laisvės kovų paminklo pagerbimas. 12 val. bendri pietūs Sharko's restorane, 7840 So. Western Ave.

• **DAINIUS VALIUKĖNAS** šiais mokslo metais gerais pažymiais baigė Kelly HS Chicagoje. Tolesnėms studijoms administracijos - atskaitomybės srityje jis pasirenka Bradley University, Peoria Ill. Studijoms jis gauna Illinois State ir kitų fondų stipendijas. Malonu

SKAITYKIT IR PLATINKIT
DIRVĄ

ANTANAS L. VAITKUS,

gyv. Chicagoje, mirė birželio 19 d., 9 val. 30 min. vak., sulaukęs 72 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 16 m. Nuliūdime pasiliko žmona Antanina, duktė Giedrė, žentas Albertas Augustinas, sūnus Rimantas Vaitkus su žmona Aldona ir 4 anūkai.

Lietuvoje liko sūnus Vytautas Vaitkus su šeima ir sesuo Jadvyga Vaitkevičiūtė.

Pašarvotas J. Eudeikio koplyčioje, iš kur 22 d. atlydėtas į šv. Kryžiaus Bažnyčią. Po pamaldų palaidotas šv. Kazimiero kapinėse.

Nuliūdę lieka žmona, duktė,
žentas, sūnus, marti ir anūkai.

ILUMINATAI GIEDRAITIENEI

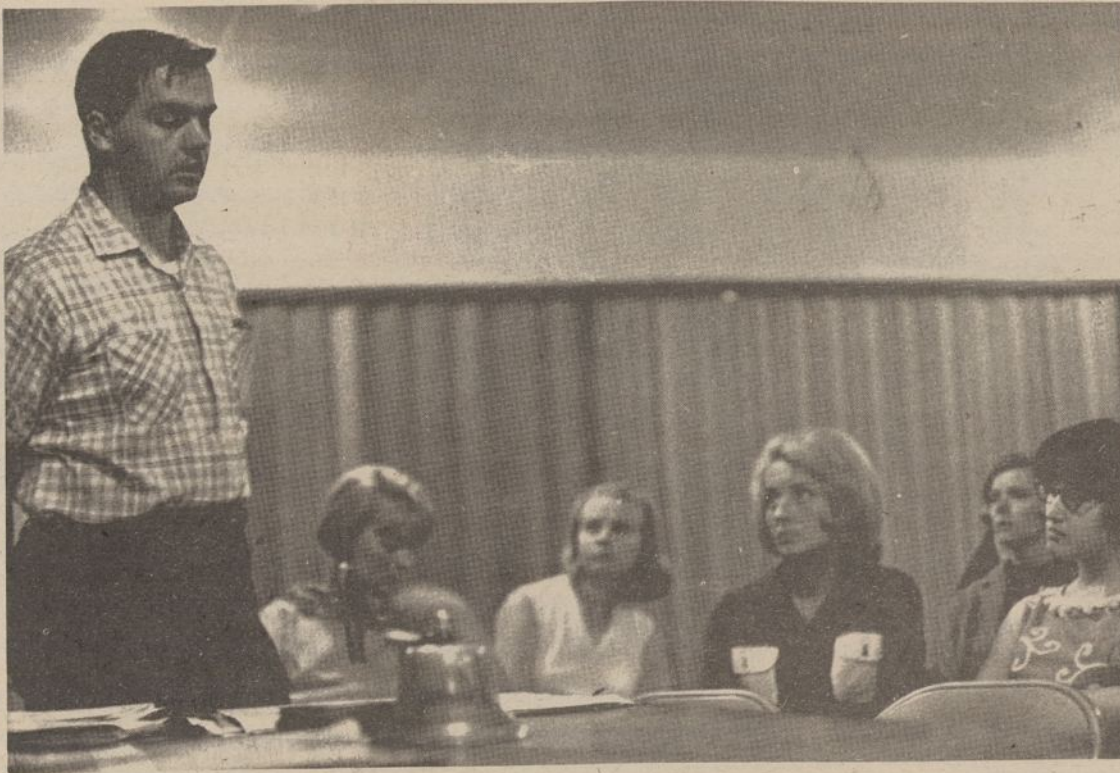
mirus, jos vyrą rašytoją ANTANĄ GIEDRAITĮ, dukteris DANUTĘ, GRAŽVYDĄ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

P. S. Basčiai

ADAI MAKARSKIENEI

mirus, vyrui POVILUI ir sūnui GEDIMINUI MAKARSKAMS bei jų artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Agna ir Antanas Jonaičiai

Jaunimo vadovų stovykloje Dainavoje A. Saulaitis, S.J., kalba į suvažiavusius vadovus. Prie stalo iš kairės sėdi: G. Mariūnaitė, D. Botirytė, K. Stankaitytė, R. Baltruškaitė, G. Naujokaičio nuotrauka

pastebėti, kad Dainius yra neatitrūkęs nuo lietuviškojo gyvenimo. 1964-65 m. jis yra baigęs Aukštesniąją Lituanistikos mokyklą, o šiais m. jis aktyviai dalyvavo Korpi Neo-Lithuania junjorate.

Tą pačią dieną kaip Dainius, jo sesutė Rimvyda Valiukėnaitė pirmąją mokine su geriausiais pažymiais baigė O'Toole Public School Chicagoje.

• **IRENA MAŽEIKIENĖ**, Harper HS Chicagoje mokytoja, tos mokyklos moksleivių balsavime išrinkta mokinių daugiausia mėgstama mokytoja (favorite teacher). Balsavimus pravedė minėtos mokyklos moksleivių laikraštis. Šią mokyklą lanko ir keletas lietuviukų.

NAUJI LIETUVIŲ FONDO NARIAI

Š.m. gegužės mėn. Lietuvių Fondas pasipildė šiais naujais nariais: Po \$1,000: kun. Balys Ivanauskas ir Stasys Tiškevičius; Juozas Miglinas \$750., Vincas ir Ona Kuliešiai \$500., a.a., dr. Jono Kalpoko atmint. Įnašas \$350., po \$250: Veter. gydy. Anicetas Grigaliūnas ir a.a., Valentino Galdiko atmint. Įnašas; po \$200: a.a., Barboros Grižės-Jurgelevičienės atmint. Įnašas ir dr. Vytautas ir Aldona Mauručiai; \$160 Aloyzas ir Regina Balsiai, Po \$100: Kazys Balčiūnas, Fabijonas ir Severina Valinskai, a.a. Antano Kasparo atmint. Įnašas, Vitalis ir Modesta Umbrasai, a.a. Juozo Rakučio atmint. Įnašas, a.a. Vincentos Gedgaudienės atmint. Įnašas, Vaidevutis Draugelis, Juozas ir Bronė Batisai, Vytautas ir Genovaitė Valiuliai, Andrius ir Olimpija Balsiai, Kestutis ir Ona Žygai, Antanas ir M. Tamuliai, Edmundas Rydelis ir šeima, Alfonsas ir Ona Mikulskiai, Juozas ir Ona Žemaičiai, Antanas ir Aleksandra Mikoliūnai, dr. Šarūnas Tauras, dr. Arvydas Tauras, Antanas Kruklys, Magdalena Baltrušaitytė, Jonas Vosylius, Vincas Skladaitis, SLA 126 Kuopa, Petras Dalinis, Vincas ir Charlotte Ruseckai, Kazys Miltakis, Felicija Šimukėnaitė, Bronė Šimukėnaitė, Eva Danilienė, Petras ir Emilija Cigai, Pranas ir Kazimiero Alekšai, Petras Milašius, Kostas ir Emilija Širvinskai, Jokūbas Bartkus, Juozas ir Veronika Juodakiai.

Tuo pat laiku savo įnašus papildė: Pranas Gudas iki \$950., Ona Prancūnaitė iki \$200., Klemensas ir Sofija Baltrušiai iki \$200., Petras ir Emilija Norkeiliūnai iki \$102.50., K. Donelaičio Lit. Mokykla iki \$200., Prof. Jonas ir Marija Kuprioniai iki \$750., ALRK Moterų S-gos New Jersey Sk. ir New Yorko Apskr. V-bos iki \$165., Nežinomo Lietuvos Partizano Įnašas iki \$619.50.

(Sk.)

• **Dėmesio visiems** mano klientams, kurie planuojate vykti į Kanadą. Prašau man pranešti bent 2-3 savaites prieš, kad galima būtų išduoti specialų auto draudimo pažymėjimą, kuris yra reikiamas Kanadoje. Skambinkite V. Giedraičiui ir jis Jums suteiks reikalingas informacijas. Telefonas: 944-6835.

East Chicagoje birželio įvykių minėjimo programos dalyviai: iš kairės LB apyl. pirm. Z. Moliejus, Eglė Juodvalkytė, paskaitininkas kun. Pranas Garšva, Aldona Indreikaitė, lietuvių parapijos klebono asist. kun. Povilas Jakulevičius ir studentė Birutė Indreikaitė.

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS EAST CHICAGOJE

Lietuvių Bendruomenės vietos apylinkės valdybos rūpesčiu, baisieji birželio įvykiai buvo prisiminti š.m. birželio mėn. 12 d. lietuvių parapijos salėje.

Minėjimą atidarė apylinkės pirmininkas Zigmantas Moliejus, jautriu žodžiu primindamas šio susirinkimo prasmę ir reikšmę. Minutės susikaupimu pagerbti žuvę laisvės kovotojai ir krito Sibiro taigose tremtiniai. Šiam minėjimui pritaikyta paskaita skaitė svečias iš Chicago, Draugo redaktorius kun. Pr. Garšva. Gerai paruoštoje ir vaizdžiai perduotoje paskaitoje, prelegentas prisiminė buvusius įvykius prieš 25-26 metus, nepaprastai sunkias tų įvykių paskemes mūsų tautai ir valstybei; čia gyvenančių tremtinių pareigas savo tautai ir priaugančiai jaunajai kartai. Susirinkusieji labai atidžiai iš klausė paskaitininko perduotas minis.

Aldona Indreikaitė gražiai paskaitė K. Inčidros -- Tėviškę ir A. Miškinio -- Dainą apie Lietuvą, o Eglė Juodvalkytė jautriai perdavė V. Mačernio -- Penktąją Viziją ir F. Kirsos -- Mano Maldą, Jūratei Tautiv-

laitei palydint pianinu. Be to, viešnia iš Gary Jūratė Tautvilaitė paskambino du dalykus pianinu: Griego -- Sonata in A Minor ir E. Goldo -- Exodus. Programą gerai pranešinėjo Birutė Indreikaitė, Programos dalyviai susirinkusiųjų buvo šiltai priimti.

Nors oras buvo gražus, bet žmonių susirinko nemažas būrys ir atitinkamai susikaupe

"Ar kelionė buvo įdomi?" teiraujasi clevelandietė G. Mariūnaitė R. Danielos iš Australijos. Kairėje sėdi K. Stankaitytė, G. Naujokaičio nuotrauka

"... atsiprašau, ar kartais nebūtų?...". Jaunimo vadovų stovykloje stovyklautojai susipažįsta. Iš kairės: L. Mariūnaitė, K. Steponaitytė, V. Andriukaitė, D. Brielytė, M. Auderytė, D. Polteraitytė, R. Sakalauskaitė ir A. Vaitiekaitis.

praleido sekmadienio popietę.

Nežiūrint mūsų dėtų pastangų, nuo ateinančių mokslo metų vietos lietuvių parapijinė mokykla, veikusi 39 metus, vyskupo parėdymu panaikinama. Apie mokyklos uždarymą oficialiai pranešė parapijos klebonas, įteikdamas baigiantiems mokyklą pažymėjimus. Vyskupas į lietuvių prašymą dėl mokyklos uždarymo nerado reikalo net atsakyti.

AL B-nės East Chicagos apylinkės valdyboje įvyko pasikeitimų. Dabartinė valdyba yra tokios sudėties: Pirm. Zigmantas Moliejus, vicepirm. Romualdas Nemickas, sekretorius Stasys Kalvaitis, išdinkinas Juozas Liubinas ir narys kultūros reikalams Stasys Vaišvila.

Lietuvių B-nės apylinkės gegužinė įvyks š.m. liepos 17 d. Jonynų soduose, Chesterton, Indiana. Bus muzika, užkandžiai ir baras. Visi kviečiami atvykti ir tą popietę praleisti bendrai grynyme ore.

Tautinės Sąjungos vietos skyriaus gegužinė įvyks š.m. rugpjūčio 6 d. Union Pier, Gros neolituų orkestras. Žadama skaniai pavaišinti namie gamintais valgiais ir ištroškusius atgaivinti įvairiais gėrimais. Visi kviečiami tą šeštadienį praleisti gamtoje ir atsikvėpti gegužinėje.

(aj)

• **Dainų šventei bilietai** iš anksto gaunami Karvelio prekybos namuose, 2715 W. 71 St., Chicago, Ill. Tel. 471-1424. Kainos 6, 5, 4, 3 ir 2 dol. Šventė įvyks liepos 3 d. International Amphitheatre, Chicagoje. Bilietus galima užsakyti paštu.

AMERIKOS KARIAI JAUNIMO KONGRESE

Lietuvių Jaunimo Kongrese yra organizuojama ir lietuvių JAV karių-veteranų grupė. Į ją kviečiami visų ginklų rūšių ir visų laipsnių lietuvių kilmės amerikiečiai kariai-veteranai. Šios grupės vadovų pakviestas ir energingai dirba Korėjos karo parašutininkas master sgt. inž. Raimundas Mišauskas. Jo artimesni talkininkai: Robertas Aleksišnas, JAV artilerijos kapitonas, tik prieš dvi savaites grįžęs iš Vietnamo kovų, AL Benas (Clevelande), pirmasis lietuvis parašutininkas Korėjos kare ir kt.

Karių veteranų simpoziumas bus penktadienį, liepos 1 d. Conrad Hilton viešbučio salėje, Chicagoje.